

Fylkesmannen i Oslo og Viken

Høring av forslag om vern av 13 skogområder i Buskerud og Akershus

Innholdsfortegnelse

1. Verneforslag.....	3
2. Hjemmelsgrunnlag	4
3. Saksgang.....	5
3.1. Bakgrunn og saksgang for de enkelte verneforslagene	6
3.2. Oppstartsmelding, mottatte merknader og Fylkesmannens kommentarer	7
4. Endringer etter oppstart av verneplan	22
5. Konsekvenser av vernet.....	23
6. Høring	23
7. Verneforslag.....	25
7.1. Jondalsåsen i Kongsberg kommune	25
7.2. Kjerkebergåsen i Kongsberg kommune.....	27
7.3. Sørbyaskogen i Nesodden kommune	29
7.4. Svenstadlia i Eidsvoll kommune.....	31
7.5. Mjøsjødalen i Aurskog-Høland og Fet kommuner.....	33
7.6. Tørrhardåsen i Aurskog-Høland kommune	35
7.7. Kloppa i Bærum kommune.....	37
7.8. Flaen i Skedsmo kommune.....	39
7.9. Kolknuten utvidelse i Kongsberg kommune	41
7.10. Trillemarka – Rollagsfjell utvidelse, i Sigdal kommune	43
7.11. Løkenesskogen i Asker kommune	45
7.12. Skaugumsåsen og Åstad i Asker kommune	47
7.13. Nordre Skaugumsåsen i Asker kommune	50
8. Vedlegg	52

1. Verneforslag

Fylkesmannen i Oslo og Viken sender med dette på høring forslag om vern av åtte nye naturreservater og fem utvidelser av eksisterende naturreservater i Buskerud og Akershus.

De nye områdene som foreslås vernet er:

- **Jondalsåsen**, Kongsberg kommune, Buskerud. Ca. 675 daa. To eiendommer: Statskog SF og privat eier.
- **Kjerkebergåsen**, Kongsberg kommune, Buskerud. Ca. 520 daa. Eid av Statskog SF.
- **Sørbyskogen**, Nesodden kommune, Akershus. Ca. 208 daa. Privat og kommunalt eid.
- **Svenstadlia**, Eidsvoll kommune, Akershus. Ca. 126 daa. Privat eid.
- **Mjøsjødalen**, Aurskog-Høland og Fet kommuner, Akershus. Ca. 1704 daa. Kommunalt og privat eid.
- **Tørrhardåsen**, Aurskog-Høland kommune, Akershus. Ca. 892 daa. Privat eid.
- **Kloppa**, Bærum kommune, Akershus. Ca. 76 daa. Kommunalt eid.
- **Flaen**, Skedsmo kommune, Akershus. Ca. 54 daa. Privat eid.

Områdene som foreslås utvidet er:

- **Kolknuten** naturreservat, Kongsberg kommune, Buskerud. Utvidelse på ca. 4 946 daa. To eiendommer: Statskog SF og Opplysningsvesenets Fond.
- **Trillemarka-Rollagsfjell** naturreservat ved Nedalsfjellet, Sigdal kommune, Buskerud. Utvidelse på ca. 6 908 daa. Privat eid.
- **Løkenesskogen**, Asker kommune, Akershus. Ca. 150 daa, totalt areal på ca. 263 daa. Hovedvekten av området omfattes av eksisterende landskapsvernområde. Kommunalt eid.
- **Skaugumsåsen og Åstad** naturreservater, Asker kommune, Akershus. Alternativ A: Utvidelse på ca. 217 daa, totalt areal på ca. 624. Alternativ B: 287 daa, totalt areal på ca. 693. Deler omfattes av eksisterende landskapsvernområde. Kommunalt eid.
- **Nordre Skaugumsåsen** naturreservat, Asker kommune, Akershus. Utvidelse på ca. 171 daa, totalt areal på ca. 1265 daa. Eid av Miljødirektoratet.

Basert på allerede tilgjengelig kunnskap om naturverdiene i områdene og/eller nye naturfaglige registreringer som er gjennomført i forbindelse med verneplanarbeidet, vurderes områdene å kvalifisere for vern som naturreservat etter naturmangfoldloven.

Det ble meldt oppstart av verneplanarbeid 18. mars 2019.

De private og kommunalt eide områdene har kommet frem gjennom ordningen med frivillig vern av skog, der skogeier selv tilbyr areal for vern. Foreløpig er det inngått skriftlig avtale om vern mellom skogeierne og staten for enkelte av områdene. For de

resterende har skogeierne gitt aksept for at verneforslagene sendes på høring. I tillegg foreslår Fylkesmannen vern av areal på statlig grunn.

Gjennom behandling av St.meld. nr. 25 (2002-2003) sluttet Stortinget seg til Regjeringens innstilling om en kraftig opptrapping av skogvernet i Norge. Meldingen trakk opp viktige prinsipper og satsingsområder for skogvernet. Det ble blant annet lagt til grunn at et utvidet skogvern skulle følge de faglige anbefalingene i NINA rapport 54/2002 «*Evaluering av skogvernet i Norge*». I meldingen ble frivillig vern trukket frem som en viktig strategi for det framtidige skogvernet i Norge.

I St.meld. nr. 14 (2015-2016) *Natur for livet* sier Regjeringen at den vil videreføre det langsiktige arbeidet med skogvern og øke det frivillige skogvernet. Det ble vedtatt et mål om vern av 10 % av skogarealet i Norge. Så langt er ca. 4,6 % av all skog i Norge vernet.

2. Hjemmelsgrunnlag

Vern av spesielle områder eller forekomster skjer i medhold av lov av 16. juni 2009 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) jf. §§ 33-51. I naturmangfoldloven er det hjemmel for opprettelse av ulike vernekategorier. Vernekategorien naturreservat er den strengeste verneformen, og denne blir normalt brukt for vern av skog.

Vedtak om opprettelse av naturreservater treffes av Kongen i Statsråd etter naturmangfoldloven § 37, som lyder slik:

Som naturreservat kan vernes områder som

- a) inneholder truet, sjelden eller sårbar natur,*
- b) representerer en bestemt type natur,*
- c) på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold,*
- d) utgjør en spesiell geologisk forekomst, eller*
- e) har særskilt naturvitenskapelig verdi*

Som naturreservat kan også vernes et område som er egnet til ved fri utvikling eller aktive gjenopprettningstiltak å få verneverdier som nevnt i første ledd.

I et naturreservat må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Et naturreservat kan totalfredes mot all virksomhet, tiltak og ferdsel. I forskriften kan det gis bestemmelser om vern av kulturminner i reservatet.

Treffes vedtak om reservat som krever aktive gjenopprettningstiltak, eller vedtak om reservat der bruk er en forutsetning for å ivareta verneformålet, skal det samtidig med vernevedtaket legges frem et utkast til plan for skjøtsel for å sikre verneformålet. Planen kan omfatte avtale om bruk av arealer, enkeltelementer og driftsformer. Planen eller avtalen kan inneholde bestemmelser om økonomisk godtgjørelse til private som bidrar til områdets skjøtsel.

3. Saksgang

I saker med frivillig vern av skog får normalt Fylkesmannen tilbud om vern fra grunneier(e) via deres skogeierorganisasjon. Det blir deretter gjort naturfaglige registreringer i de aktuelle områdene, med mindre det fra tidligere av foreligger tilstrekkelig kunnskap om naturverdiene. Hvis allerede foreliggende kunnskap og/eller nye naturfaglige registreringer viser at området kvalifiserer for vern, fremskaffes skogdata som grunnlag for erstatningsberegninger. Deretter forhandler grunneiere og staten om erstatning, vernegrense og -bestemmelser. Vanligvis blir det inngått avtale mellom skogeier og staten før det blir meldt oppstart av verneplanarbeid. For å sikre tilstrekkelig fremdrift i skogvernarbeidet, har det imidlertid den senere tid blitt meldt oppstart og sendt ut høringsforslag før slike avtaler er inngått. En forutsetning for dette er at grunneierne har gitt aksept for en slik fremgangsmåte.

På areal eid av Statskog velger Fylkesmannen ut arealer for naturfaglig kartlegging. De områdene som har vernekvaliteter blir vurdert gjennom verneplan. Erstatningssaken kommer etter vernevedtak.

Den formelle saksbehandlingen skal følge naturmangfoldlovens §§ 41 til 43 og rundskriv T-3/99 fra Miljøverndepartementet (nå Klima- og miljødepartementet). Dette kan oppsummeres på følgende måte:

- Melding om oppstart av verneplanarbeid ved brev til grunneiere og aktuelle etater og organisasjoner, samt kunngjøring i aviser.
- Offentlig høring av konkret verneforslag ved brev til grunneiere og andre høringsinstanser. Høringsforslaget skal beskrive verneverdier og andre verdier, samt de konsekvensene forslaget antas å få. Det skal følge med forslag til vernekart og verneforskrift, og frist for å komme med merknader skal være minst to måneder.
- Etter høringen skal Fylkesmannen vurdere innkomne merknader og eventuelt gjøre endringer i forslaget. Eventuelle større endringer må drøftes med grunneierne. Deretter sender Fylkesmannen sin tilrådning til Miljødirektoratet.
- Miljødirektoratet vurderer forslaget og sender sin tilrådning til Klima- og miljødepartementet (KLD).
- KLD forbereder saken og legger forslag om vern frem for Kongen i Statsråd.
- Vedtak om vern gjøres av Kongen i Statsråd som kongelig resolusjon. Etter vedtaket vil erstatningen bli utbetalt i tråd med avtalen med grunneier.
- Fylkesmannen sender brev til grunneiere og andre høringsinstanser, samt kunngjør vedtaket i aktuelle aviser. De nye verneområdene blir skiltet og merket.
- Grensemerkingen blir vanligvis gjort av jordskifteretten, som etter begjæring fra Fylkesmannen opptar sak om grensegang for det enkelte område.

3.1. Bakgrunn og saksgang for de enkelte verneforslagene

Oppstartsmelding for alle områdene ble sendt 18. mars 2019.

Jondalsåsen, Kongsberg kommune, Buskerud

To eiendommer; Statskog SF og privat. Naturfaglig rapport for Statskog-arealet forelå 1. mai 2018. Det private arealet ble tilbudt til frivillig vern 15. mars 2019.

Kjerkebergåsen, Kongsberg kommune, Buskerud

Eid av Statskog SF. Naturfaglig rapport forelå 1. mai 2018.

Sørbyskogen, Nesodden kommune, Akershus

Privat og kommunalt eid. Første gang tilbudt for frivillig vern i 2011, og ble i den forbindelse naturfaglig registrert. Rapport forelå i mai 2012. Grunneier og staten ble ikke enig i forhandlingene, og grunneier trakk sitt tilbud. Nytt og revidert tilbud ble mottatt 8. mars 2018. Endelig avtale om vern mellom grunneierne og staten ble inngått i mai 2019.

Svenstadlia, Eidsvoll kommune, Akershus

Tilbudt av to private grunneiere i november 2018. Det er ikke gjennomført nye naturfaglige registreringer i forbindelse med frivillig vern prosessen, da eksisterende kunnskap er vurdert tilstrekkelig.

Mjøsjødalen, Aurskog-Høland og Fet kommuner, Akershus

Privat og kommunalt eid. Tilbudt for frivillig vern i april 2017. Naturfaglig rapport forelå 1. mai 2018.

Tørrhardåsen, Aurskog-Høland kommune, Akershus

Privat eid. Tilbud om vern ble opprinnelig sendt Fylkesmannen i 2015. Det ble i forkant av dette gjennomført naturfaglige registreringer i det aktuelle arealet. Området ble da totalt sett vurdert som lokalt verneverdig (*). Fylkesmannen fant i 2015 ikke å kunne prioritere området for vern. Vurderingen ble gjort i samråd med Miljødirektoratet. I St.meld. nr. 14 (2015-2016) *Natur for livet* sier Regjeringen at den vil videreføre det langsiktige arbeidet med skogvern og øke det frivillige skogvernet. Det ble samtidig vedtatt et mål om 10 % skogvern.

I august 2018 ble området tilbudt for frivillig vern på nytt. Etter felles befarings, foretok Fylkesmannen og Miljødirektoratet en ny vurdering av området. Etter nærmere vurdering, sett opp mot målet om 10 % vern, ble det konkludert med å gå videre i verneprosess med området.

Kloppa, Bærum kommune, Akershus

Kommunalt eid. Tilbudt for frivillig vern i november 2018. Det er ikke gjennomført nye naturfaglige registreringer i forbindelse med frivillig vern prosessen, da eksisterende kunnskap er vurdert tilstrekkelig.

Flaen, Skedsmo kommune, Akershus

Privat eid. Tilbudt for frivillig vern 23. august 2018. Det er ikke gjennomført nye naturfaglige registreringer i forbindelse med frivillig vern prosessen, da eksisterende kunnskap er vurdert tilstrekkelig.

Kolknuten naturreservat, Kongsberg kommune, Buskerud

Naturfaglig rapport forelå 1. mai 2018. Eid av Statskog SF og Opplysningsvesenets Fond. OVF ga tilbud om vern av areal 6. mars 2019.

Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat, utvidelse Nedalsfjellet, Sigdal kommune, Buskerud.

Privat eid, tilbudt til frivillig vern 13. mars 2019. Naturfaglig rapport forelå 1. mai 2019.

Utvidelse av Løkenesskogen naturreservat, Asker kommune, Akershus

Kommunalt eid. Tilbudt for frivillig vern i november 2018. Det er ikke gjennomført nye naturfaglige registreringer i forbindelse med frivillig vern prosessen, da eksisterende kunnskap er vurdert tilstrekkelig.

Utvidelse og sammenslåing av Skaugumsåsen og Åstad naturreservater, Asker kommune, Akershus

Kommunalt eid. Tilbudt for frivillig vern i november 2018. Det er ikke gjennomført nye naturfaglige registreringer i forbindelse med frivillig vern prosessen, da eksisterende kunnskap er vurdert tilstrekkelig.

Utvidelse av Nordre Skaugumsåsen naturreservat, Asker kommune, Akershus

Miljødirektoratet er grunneier. Det er ikke gjennomført nye naturfaglige registreringer i forbindelse med frivillig vern prosessen, da eksisterende kunnskap er vurdert tilstrekkelig.

3.2. Oppstartsmelding, mottatte merknader og Fylkesmannens kommentarer

Fylkesmannen meldte oppstart av verneplanarbeid for samtlige områder den 18. mars 2019. Oppstartsmeldingen ble sendt per brev til grunneiere og aktuelle lokale og regionale etater og organisasjoner. Verneplanen ble også kunngjort i aviser og på Fylkesmannens hjemmeside.

Fylkesmannen mottok 21 innspill innen fristen 10. april 2019. Under gis et sammendrag av disse, og Fylkesmannens respektive kommentar. Høringen for Trollvann i Oslo utsettes. For dette området vil ikke mottatte merknader til oppstartsmeldingen gjengis i foreliggende høringsdokument. Merknadene knyttet til dette området vil komme frem og kommenteres i den respektive høringen.

Statens vegvesen region Øst har ingen merknader til forslagene i Akershus.

Fylkesmannens kommentar: Vi tar uttalelsen til orientering.

Statens Vegvesen region Sør kommenterer at verneforslaget for Kjerkebergåsen ligger tett inntil E134. De forutsetter at vern ikke vil hindre normalt vedlikehold av veien, og ber om at det nevnes spesielt i forskriften. Grensen bør settes minimum 10 meter fra dagens veikant. Det er igangsatt arbeid med en planprosess for videreføring av E134 med tilfredsstillende standard forbi verneforslaget, og de ber om at det vurderes å utsette verneprosessen inntil framtidige vegtraseer er mer avklart. De øvrige områdene synes ikke å berøre riks- eller fylkesveier eller foreslåtte utvidelser.

Fylkesmannens kommentar: I følge Statens Vegvesen planlegges ny trase for E134 sør for dagens veitrase, og verneforslaget vil dermed ikke komme i konflikt med selve traseen. Det kan imidlertid bli behov for tiltak/utbedring på den eksisterende veien. På deler av denne strekningen går imidlertid jernbanen mellom veien og verneforslaget, og en konflikt her er dermed mindre sannsynlig. Fylkesmannen velger derfor å sende forslaget på høring, men justerer grensa noe langs E134. Vernegrensa legges med en avstand på minst 10 meter fra veien. På strekningen der det foreligger vedtatt reguleringsplan for E134 Damåsen-Saggrenda legges vernegrensa utenfor grensa for reguleringsplanen.

Statnett uttaler seg til verneplanen gjennom å være rettighetshaver innenfor området Brennåsen. Dette området berører transmisjonsnettledningen mellom Tokke og Flesaker transformatorstasjoner og det klausulerte ryddebeltet langs linja. De har også rett til motorisert ferdsel samt å rydde skog. På sikt kan det være behov for fornyelse av ledningsanlegget eller bygge ny ledning parallelt med den eksisterende før den gamle eventuelt rives. Det må derfor sikres plass til dette ved at grensen for verneområdet legges et stykke utenom nettleddningen. Statnett ber om at det nye verneområdet ikke legges nærmere enn 100 meter fra senter av eksisterende ledning.

Fylkesmannens kommentar: Det fremmes ikke forslag om vern av området Brennåsen, se Fylkesmannens kommentar til uttalelsen fra Forsvarsbygg.

Språkrådet har merknader til navnsettingen av følgende områder:

Svenstadlia: Har fått opplyst uttalen /svinnsta/ av lokal informant, og derfor bedt Kartverket om å reise formell navnesak på dette bruksnavnet.

Tørrhardåsen: SSR har registrert *Tørrhardåsen* som eneste godkjente skrivemåte, men *Tyrhalåsen* står som foreslått, med merknad om at navnet trolig kommer av *tyri + hal* 'alved, malmved'. Kartverket er derfor bedt om å reise formell navnesak på dette bruksnavnet.

Fylkesmannen må vente til det er gjort vedtak i de formelle navnesakene før skrivemåten på områdenavnene kan fastsettes.

Løkeneshalvøya vest: Foreslår enten vestre Løkeneshalvøya eller Løkeneshalvøya.

Trillemarka-Rollagsfjell: Tilrår skrivemåten Trillemarka og Rollagsfjell naturreservat, jf. Språkrådets tilråding datert 20.4.2017.

Fylkesmannens kommentar: Det aktuelle området vest på Løkeneshalvøya foreslås i høringen som en utvidelse av Løkenesskogen naturreservat, med videreføring av dette verneområdenavnet. Hva angår Svenstadlia og Tørrhardåsen, avventer Fylkesmannen navnesaken. Navnet Trillemarka-Rollagfjell var gjenstand for diskusjon i verneprosessen, men nå er dagens skrivemåte innarbeidet, og Fylkesmannen ønsker at denne saken kun skal gjelde en utvidelse av arealet. Vi foreslår derfor at dagens skrivemåte videreføres.

Norsk Ornitologisk Forening avd. Buskerud ser svært positivt på at det startes en prosess for å verne disse områdene. De viser til at noen av områdene har stor betydning for særegent fugleliv. I Jondalsåsen er det en utsprangsrampe for paraglidere, og NOF ber Fylkesmannen ta stilling til om bruken av denne rampe fortsatt skal være tillatt i hekketiden pga. mulig forstyrrelse for fuglelivet. Området Tyssjøfjell anbefales utvidet litt mot nordøst. NOF støtter utvidelsen av Kolknuten naturreservat.

Fylkesmannens kommentar: Fylkesmannen er enig i at de viktige habitatene i og rundt Jondalsåsen bør sikres, og foreslår i forskriften et forbud mot luftsport og bruk av droner i hekketiden. Tyssjøfjellet tas ikke med i høringen, se Fylkesmannens kommentar til uttalelsen fra Forsvarsbygg.

Kjell Saatvedt er eier av Kolknuten seter og har setervei gjennom det foreslåtte verneområdet via Trytetjern og Slåttemyrene til sin eiendom på østsiden av verneforslaget. Han ønsker å kunne kjøre gjennom verneområdet mellom sin eiendom Brønstad Nordre og Kolknutsetra både sommer og vinter uten å søke. Saatvedt påpeker at veien vest for setra er etablert av Statskog, og de skal ha kompensasjon hvis han bruker den.

Fylkesmannens kommentar: Kolknutsetra ligger inntil vestsiden av eksisterende og foreslått vern. Ved skogsdrift på Kolknutsetra kan motorisert transport foregå enten vestover til skogbilveien til Meheia, eller østover en lengre strekning gjennom det foreslåtte reservatet til bilveier like øst for verneforslaget. På Kolknutsetra har de ifølge eier, tradisjonelt brukt den gamle seterveien østover i forbindelse med skogsdrift. I dette området er det godt med snø, relativt glissen skog, og Fylkesmannen mener motorferdsel vinterstid gjennom reservatet i forbindelse med skogsdrift ikke vil gi vesentlige negative effekter for verneverdiene. Det åpnes derfor for at de gamle seterveiene mot øst kan benyttes vinterstid for transport i forbindelse med skogsdrift. Traseen framstår imidlertid som sti, og det er stedvis mye myr nord for Trytetjerna. Fylkesmannen mener derfor at motorferdsel på barmark i forbindelse med skogsdrift kun skal skje mot vest og ut på skogbilveien langs Kolsjø. Til denne veien er det kort og lett adkomst fra Kolknutsetra, eventuelt med en kort strekning gjennom eksisterende reservat. Selv om Saatvedt ikke er medeier i denne bilveien er det fullt mulig å bruke veien mot et vederlag.

Motorferdsel for frakt av utstyr og materialer forutsettes normalt å skje via bilveien vest for Kolknutsetra uten å komme i berøring med eksisterende eller foreslått reservat.

Knut Anders Haukelid er grunneier på Slåttemyrseter som blir liggende inne i verneforslaget. Han mener at den naturfaglige rapporten estimerer for høy alder på skogen i området, og at området preges av forholdsvis ung skog i vekst, til tross for en del arealer med gammelskog.

På Slåttemyrseter tar Haukelid hver vinter ut ved og tømmer som kjøres med traktor eller snøskuter til vei øst for Trytetjenna. To ulike traseer benyttes avhengig av vær og føre. Denne hogsten er viktig for kulturlandskapet og for trivselen. På sommeren må motorisert adkomst skje vestover via Kolknutsetra. Det pågår et restaureringsarbeid og de er avhengige av mulighet for motorisert ferdsel sommertid. Det er viktig at de også i fremtiden kan benytte denne veien med ATV/traktor ved behov.

Landskapet rundt setrene er et kulturlandskap som bør skjøttes i tråd med det. Selv om de ikke har dyr på beite nå, ønsker de mulighet for å gjerde inn de gamle løkkene og ha beitedyr der. De har også beiterettigheter i områdene rundt setrene, og denne muligheten ønsker de å videreføre.

Haukelid er opptatt av at deres bruk av området tas inn i verneforskriften og at de slipper å søke om alt de skal foreta seg på egen eiendom. Foreslår at de gamle seterveiene tas ut av vernevedtaket.

Fylkesmannens kommentar: I Kolknuten-området er det viktige naturverdier knyttet til eldre skog og gamle trær. Likevel er mye av den eldre skogen plukkhogd i tidligere tider, og det er lite død ved. I tillegg omfatter verneforslaget noen arealer med yngre skog for å få med økologiske sammenhenger og landskapsrom.

Skjøtsel av kulturlandskapet på setrene vil kunne fortsette på vanlig måte etter et eventuelt vern av omkringliggende skog. Slik kulturlandskapsskjøtsel kan være positivt både for landskapet og for det biologiske mangfoldet. Ved et eventuelt vern som naturreservat vil beite være generelt tillatt. Dette innebærer også at vernet ikke er til hinder for at det settes ut saltsteiner, og at en kan søke om å sette opp gjerder for beitedyr.

I og med at Slåttemyrsetra vil bli omringet av vern, må det være en adkomstmulighet gjennom naturreservatet. I dette området er det godt med snø, og relativt glissen skog, og Fylkesmannen mener motorferdsel vinterstid gjennom reservatet i forbindelse med skogsdrift ikke vil gi vesentlige negative effekter for verneverdiene. Det åpnes derfor generelt for motorisert transport vinterstid i forbindelse med skogsdrift. Det legges opp til at motorisert ferdsel på barmark i forbindelse med skogsdrift skal være søknadspliktig. De gamle seterveiene er ikke opparbeidet som traktorveier. Eventuell transport på barmark må skje vestover da traseen østover stedvis går over myrlendt terreng nord for Trytetjenna.

Det kan i tillegg være behov for motorisert transport av materialer og utstyr. Det foreslås at forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi tillatelse til motorisert ferdsel for transport av ved, materialer og utstyr til setre og hytter på Slåttemyrsetra. Slik motorferdsel er også søknadspliktig i henhold til motorferdselloven. Vi legger til grunn at

det fortrinnsvis skal gis tillatelse til motorferdsel på snødekt mark dersom dette er mulig og hensiktsmessig, men at motorferdsel på barmark kan tillates om det anses nødvendig.

Statskog SF berøres av fem verneforslag i Kongsberg og de har egne kommentarer til hvert av områdene. De påpeker at regjeringsplattformen sier at det skal legges til rette for økt avvirkning, og at vernet skal gjennomføres på en slik måte at det får minst mulige konsekvenser for avvirkning og skognæringens bidrag til det grønne skiftet. På Statskog sine eiendommer i Kongsberg og Flesberg er store arealer vernet eller foreslått vernet eller meldt inn for kartlegging, og dette vi få store konsekvenser for avvirkningen. De ber om at forslagene til avgrensning blir hensyntatt. Generelt kommenterer Statskog at vernegrense mot vei, lysløype o.l. bør ligge i tilstrekkelig avstand slik at en kan utføre vedlikehold og kanthogst langs disse traseene.

Jondalsåsen: Statskog støtter forslaget og har ingen kommentarer.

Kjerkebergåsen: De viser til at området er sentralt for tilgang til nabobestand på øst- og vestside av det foreslåtte området. Skogen er pleiet i lengre tid og har ingen registrerte funn i Artsdatabanken og har noe yngre hogstflater. Kobberbergselva inngår i verneforslaget, her har det tidligere vært utarbeidet en fullverdig konsesjonssøknad for utbygging. Den gangen ble søknaden trukket av hensyn til lønnsomheten, men dette kan endre seg. Statskog har i tillegg flere reguleringsmagasin oppstrøms i vassdraget som står foran betydelig restaurering. Inntektene fra slike prosjekt er viktige for Statskog blant annet fordi inntektene fra skogbruket reduseres som følge av vern. De ber om at vernebestemmelsene ikke legger restriksjoner for utbygging av dette vassdraget. Statskog ber primært om at området tas ut av verneplanen.

Tyssjøfjellet: Verneforslaget omfatter deler av Hengsvann, et aktivt reguleringsmagasin. Det er behov for å kunne kjøre maskiner inn til damkonstruksjonen for vedlikehold/ restaurering. Det må bygges en anleggsvei, men endelig trase er ikke prosjektert. Det kan også være et alternativ at dammen legges ned og at vannstanden blir som før dammen ble bygget. Endelig beslutning er ikke fattet. Statskog SF ser det som best om vernegrensen flyttes slik at hele Hengsvann med damkonstruksjon og mulige adkomstveier ikke inngår i verneområdet, forslag merket på kart. Det påpekes også at kombinasjonen av naturreservat og skyte- og øvingsfelt virker uheldig. Med hensyn til skogbruk består området i hovedsak av lavere boniteter, naturverdiene er godt kartlagt, og Statskog mener naturverdiene er godt ivaretatt gjennom nøkkelbiotoper og naturtypekartlegginger.

Kolknuten: Statskog har planer om å søke om rivning av Sleikebekkdammen, og det må da lages vei inn til dammen for frakt av maskiner og utstyr. Den trolig beste traseen vil krysse foreslått verneareal, og de ønsker at grensa justeres slik at vernet ikke legger hindringer for det arbeidet. Areal som foreslås tatt ut er vist på kart. Det blir kjørt opp skiløype innenfor foreslått naturreservat.

Brennåsen: Det ligger ei utleiehytte, Sleikenhytta, innenfor verneforslaget. Det foreslås at grensa flyttes slik at hytta og adkomstveien kommer utenfor vernegrensa. Alternativt må forskriften åpne for vedlikehold av hytta og vegetasjonsrydding inntil 2 dekar rundt,

samt at adkomstveien/traktorvei må kunne vedlikeholdes. Det blir kjørt opp skiløyper i området. Statskog ber om at det meste av arealet nord for kraftlinja tas ut da dette er produksjonsskog med mye yngre skog, og det er ingen funn av arter som tilsier vern.

Fylkesmannens kommentar: Fylkesmannen ser at store arealer hos Statskog i Kongsberg enten er vernet eller er i prosess for vurdering av vern, og at Statskog som grunneier er merkbart berørt. Vi oppfatter likevel ikke at dette verneforslaget vil gå ut over råstofftilgangen. I og med at økt skogvern er en sentral målsetning mener vi det må være riktig at staten bidrar med arealer.

Fylkesmannen har vurdert og justert vernegrensa flere steder der den følger vei eller jernbane slik at det vil være rom for vanlig vedlikehold og vegetasjonsrydding.

Tyssjøfjellet og Brennåsen tas ikke med i høringen, se Fylkesmannens kommentar til uttalelsen fra Forsvarsbygg.

Kjerkebergåsen: Fylkesmannen kan se at det for grunneier vil være hensiktsmessig å kunne drive skogen sammenhengende i denne lisdia, herunder å kunne opparbeide adkomstveier. Vi mener likevel skogsdrift her må kunne tilpasses et eventuelt vern, ikke minst siden området er relativt lite. Det har viktige naturverdier, og Fylkesmannen velger å legge det ut på høring. Vern av Kjerkebergåsen inkludert elva vil ikke innebære forbud mot tiltak i elva nedenfor eller ovenfor verneområdet. Tiltak utenfor reguleres ikke av verneforskriften, men må eventuelt vurderes etter naturmangfoldloven § 49.

Kolknuten: Statskog ønsker at det trekkes ut et areal sør for Sleikebekkdammen. Her er det imidlertid registrert en naturtype med rik sump- og kildeskog, og Fylkesmannen ønsker ikke at det tas ut av verneforslaget før høringen. Vi vil ha en videre dialog med Statskog for å se på mulige løsninger i forbindelse med en eventuell nedleggelse av dammen. Vi har ellers justert grensa lengst øst og sørvest og tatt ut noe areal med nylige hogster.

Forsvarsbygg ber generelt om at forskriftene har bestemmelser som sikrer gjennomføring av militær operativ virksomhet samt en unntaksbestemmelse for avgang og landing med Forsvarets luftfartøy.

Tyssjøfjellet og Brennåsen ligger innenfor Hengsvann skyte- og øvingsfelt. Feltet brukes tilnærmet daglig på virkedager, samt mange helger. Forsvarets virksomhet i øvingsfeltet skal videreføres, og det er en forutsetning at en verneplan ikke legger beskrankninger på den videre utnyttelse av feltet.

Forslaget om Tyssjøfjellet ligger i sin helhet i skytebane- og blindgjengerområdet i Hengsvann SØF, og i all hovedsak innenfor det som er avgrenset som blindgjengerfelt. Her er det skytebaner og sprengning som gir terrengskade, bruk av ATV og beltevogn, etablering av kjøretrasèer og branngater.

Forslaget for Brennåsen berører de delene av Hengsvann SØF som nyttes av Forsvarets til feltmessige øvelser. Dette innbefatter motorferdsel med snøscooter, beltevogn og ATV i terreng, noe graving av enkle stillinger og etablering av improviserte skytebaner. På grunn av begrensninger i bruken av arealene på privat grunn og arealene med

blindgjengerfelt og sikkerhetssoner er Brennåsen-området svært viktig som øvelsesareal.

Fylkesmannens kommentar: I de foreslåtte forskriftene har vi brukt standard bestemmelse som sier at ferdselsbestemmelsene ikke er til hinder for start og landing med Forsvarets luftfartøy.

For de to områdene som ligger inne i Hengsvann skyte- og øvingsfelt er dagens øvingsaktivitet på et nivå som er uforenlig med vern som naturreservat. Det vurderes som uaktuelt at verneforskriften skal åpne for slik aktivitet. Dette gjelder særlig i området Tyssjøfjellet. I Brennåsen er aktiviteten mer begrenset, men både motorferdsel i terrenget, graving og midlertidige skytebaner ligger utenfor det som kan tillates i et naturreservat. Forsvaret gir uttrykk for at arealene er svært viktige, og at dagens bruk planlegges videreført. I samråd med Miljødirektoratet har Fylkesmannen kommet til at vi ikke fremmer forslag om vern av verken Tyssjøfjellet eller Brennåsen. Et større areal innenfor skytefeltet som ligger på privat grunn i Telemark er innenfor området Rupefjell-Selslinatten som Fylkesmannen i Vestfold og Telemark nylig har sendt på høring. I dette arealet aksepterer forsvaret at øvelsesaktiviteten begrenses i forskriften. Selv om Brennåsen og Tyssjøfjellet trekkes ut, vil viktige arealer med verdifull skog sikres gjennom dette verneforslaget.

Vi forutsetter at en gjennom hensyn i skogsdriften vil ta vare på de viktigste naturverdiene. I Tyssjøfjellet er verneverdiene i deler av området knyttet til brannpåvirkning, og dette vil kunne videreføres gjennom dagens bruk.

Akershus og Oslo Orienteringskrets foreslår å utvide det eksisterende Ravndalen naturreservat i sør. Dette for å ta med flere viktige naturtyper, et delområde av intakt gammelskog/eventyrskog som tidligere er registrert av Naturvernforbundet, og et område med stup og rasmark som tidligere har vært hekkeplass for rovfugl. Deler av området er tidligere vurdert for vern.

Fylkesmannens kommentar: Vi takker for innspillet og vil noterer oss dette i det videre arbeidet med frivillig vern av skog, som forutsetter at grunneier selv ønsker å tilby sitt skogareal for vern.

Oslo og Omland friluftsråd støtter alle verneforslagene som er innenfor medlemskommunene (Asker, Bærum og Skedsmo). Nye verneplaner kommer hvert år og veldig mye av dette baserer seg på innspill fra grunneierne og ikke på en prioritert liste der de viktigste områdene kommer først. OOF har ved flere anledninger påpekt at de savner en tydeligere plan og prioritering for skogvernet i Marka og ellers i regionen. En øvelse som gjennomført for vurdering av om Østmarka kan egne seg for vern, kunne vært gjort for hele regionen. Går ut fra at det benyttes tilsvarende verneforskrifter som er benyttet i Marka siden 2015. Mener at disse verneforskriftene også kan benyttes i nærfriluftsområder utenfor Marka.

Fylkesmannens kommentar: Samtlige av områdene i denne høringen er vurdert å oppfylle kravene som naturmangfoldloven stiller for vern som naturreservat. Det er flere

områder i Marka og ellers i fylkene med høye naturverdier og viktige vernekvaliteter. Det er ikke mulig innenfor rammen av frivillig skogvern å foreslå vern av områder eller ta inn areal som miljøforvaltningen kunne ønske, dersom det ikke oppnås aksept for dette fra de berørte grunneierne. Slik ordningen med frivillig vern er innrettet, forutsettes at grunneier selv ønsker å tilby sitt areal for vern. Dermed er det naturlig at en stor andel av områdene baseres på innspill fra grunneierne og deres skogeierorganisasjoner.

Områder som kommer frem gjennom ordningen kan imidlertid ha noe ulikt utgangspunkt. Tilbud om vern kan ha utgangspunkt i et initiativ fra grunneier selv, forespørsel fra skogeierorganisasjonen til grunneier eller i et ønske fra vernemyndighetenes side om enkeltområder eller generell prioritering av type områder. I sistnevnte tilfelle er det som hovedregel skogeierorganisasjonene som tar den direkte kontakten med grunneierne, men vernemyndighetene kan også gjøre det i enkelte tilfeller. Vi vil bemerke at samtlige av områdene i Asker, Bærum og Skedsmo som inngår i denne høringen, har kommet frem etter ønske fra Fylkesmannen.

Nordre Skaugumsåsen ligger i sin helhet innenfor markagrensen. Malen for verneforskrift som er benyttet ved opprettelse av nye naturreservater i Osloomarka siden 2015, er lagt til grunn for dette området. I øvrige områder har Fylkesmannen lagt til grunn Miljødirektoratets mal for verneforskrifter for naturreservater. Det er imidlertid gjort lokale tilpassinger for hvert enkelt område ut fra avveininger mellom verneverdier og sårbarhet, størrelse, brukerinteresser og ønske fra grunneier. Se for øvrig omtale av hvert enkelt område.

Naturvernforbundet i Buskerud støtter forslag om opprettelse av reservater i Sølvverkskogen, men savner det nasjonalt verneverdige området Barmen. De savner også verneforslag for områder i Flesberg og Lier som eies av Opplysningsvesenets Fond og for flere private skogområder. Dette gjelder områder som er registrert med store naturverdier og områder som er tilbudt til frivillig vern.

I Kolknuten NR utvidelse ber Naturvernforbundet om at alt areal som er registrert som verneverdig blir inkludert. Særlig nevnes verdifulle arealer i sørøst som er utelatt, samt kolle nordøst for Vierbekkvannet. De stiller spørsmålsteget ved at det er tatt med arealer som ikke er anbefalt i den naturfaglige rapporten.

Brennåsen: Det er inkludert større arealer i nord med ung skog som ikke bør tas med da dette ikke tilfredsstillende naturmangfoldlovens kvalitetskrav.

Tyssjøfjellet: Kjerneområde 7 er ikke med i oppstartsarealet, dette har viktige kvaliteter og må inkluderes.

Kjerkebergåsen og Jondalsåsen: De støtter vern og det er positivt at også privateid areal med naturverdier er inkludert i Jondalsåsen.

Trillemarka-Rollagsfjell: De støtter utvidelsen av reservatet, men peker på at alt areal med A-verdi i foten av Nedalsfjellet og Halsteinrudnatten bør inkluderes.

Fylkesmannens kommentar: Forslaget om utvidelse av Barmen er foreløpig utsatt. Dette arealet overlapper med kulturminnefredningen i Sølvverkskogen, og der er vi i dialog med Klima- og miljødepartementet vedrørende avklaringer rundt de to verneformene. Vi vil ta opp arbeidet med dette området etter at vi har fått nødvendig tilbakemelding fra departementet. De andre områdene Naturvernforbundet savner verneforslag for, er arealer der Fylkesmannen enten ikke har fått tilbud om vern, eller det gjenstår avklaringer som er nødvendige for eventuell verneprosess.

Kolknuten: Det er utelatt noe areal med viktige naturverdier i sørøst fordi eier, Opplysningsvesenets Fond, ikke ønsker å ta dette med i verneplanen. I oppstartsmeldingen var det inkludert noen arealer som ikke er anbefalt i den naturfaglige rapporten for å få en bedre landskapsmessig arrondering. Disse arealene er befart og vurdert nærmere, og det er tatt ut areal som nylig har vært hogd.

Brennåsen og Tyssjøfjellet: Tas ikke med i høringen, se Fylkesmannens kommentar til uttalelsen fra Forsvarsbygg.

Trillemarka: Fylkesmannen har justert grensa nedenfor Nedalsfjellet slik at det aller meste av kjerneområder med A-verdi er inkludert i høringsforslaget.

Naturvernforbundet i Kongsberg peker på de store naturkvalitetene som finnes i Kolknutområdet, særlig knyttet til at dette kan betraktes som et stort villmarksområde urørt av tekniske inngrep. De anbefaler at hele platået vurderes for vern. De har skissert et større areal de mener bør vurderes vernet gjennom frivillig vern av privat skog.

Fylkesmannens kommentar: Fylkesmannen er enig i at en ytterligere utvidelse vil kunne styrke verneområdet og gi en vesentlig bedre arrondering. Fylkesmannen vil undersøke mulighetene for frivillig vern etter at denne verneplanen er gjennomført.

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus er meget fornøyd med at disse vernesakene er kommet til behandling. Har ingen merknader.

Naturvernforbundet i Asker bifaller utvidelsene av Løkenes og Skaugumsåsen. Presset på uberørte naturområder, både i byggesonen og i Marka er stort. Utvidelsene vil gjøre verneområdene mer robuste.

Løkeneshalvøya: Har til dels svært stor løvskog og viktige varmekjære arter som bør få utvikle seg fritt. Store deler av skogen er relativt uberørt, men det har vært drevet noe hugst og "kultivering" av bl.a. en "bjørkeskog" ved en hytte/gapahuk midt i området. Hvis dette er en hytte brukt av skole eller barnehage, kan evt. veduttak reguleres i forskriften. Området er mye brukt som nærtuområde. Det er viktig å sikre adkomst fra forskjellige retninger.

Skaugumsåsen: Det er bra å sikre randområdene til eksisterende reservat, da dagens avgrensning går tett opptil nedkant av ura og det er liten buffer mot ordinær skog, bebyggelse og landbruksaktivitet. Utvidelsen vil gi utviklingsmuligheter for varmekjær løvskog, og tilhold for dyr og fugler. Det hadde vært ønskelig at utvidelsen var kontinuerlig syd for raset i Skaugumsåsen.

Åstad: Utvidelsen vil være med på å skape en fin randsone mot den planlagte gravplassen. Den relativt tette granskogen fra jernbanen og langs veien et stykke mot nord må få utvikle seg naturlig, denne skjermer dammen fra veien. Det må vurderes hvordan man vil at området mellom jordet (ny gravplass) og dagens reservat skal utvikle seg. Antagelig vil dette område etterhvert bli høy løvskog. Markagrensen bør justeres her.

Skaugumsåsen nord: Vil bli et verdifullt tillegg til eksisterende reservat. Mengden spor etter elg og rådyr tyder på at det er god næringstilgang og lite forstyrrelser. Skogen består av mye løvskog med bl.a. overraskende mye eik. Den har antagelig aldri vært drevet på "moderne vis". Skogbildet er åpent, men kupert. Det er noe død ved, og det ble observert hakkespett. Området nord-vest for Bjønnekleiva ved Åstad kan inngå som fremtidig utvidelse av reservatet.

Fylkesmannens kommentar: Uttalelsen tas til orientering.

Asker kommune påpeker at verneområdet for Løkeneshalvøya må sees i sammenheng med kommunens planer for framtidig disponering av eiendommen. Del av eiendommen inngår i reguleringsforslag for Frisk Arena. På resterende del, ca. 20 daa tenkes det på sikt etablert institusjon/sykehjem/omsorgsboliger i henhold til kommuneplanen. Den fremtidige adkomstveien er tenkt plassert inntil skråningen opp mot Vettreåsen. Vernesonen bør derfor avgrenses til å omfatte skråningen.

Randsonen for utvidelsen av Åstad må holdes utenfor formålsområdet for grav- og urnelund, slik dette er angitt i kommuneplanen. Vern av området må gjennomføres i tett dialog med kommunen slik at det sikres robuste rammer som hensynstar en framtidig disponering i tråd med kommunens ønsker og behov.

Utvidelsen vil videre berøre del av Asker kommunes eiendom, gbnr. 34/1, som er regulert til frittliggende småhusbebyggelse. Asker kommune ber på denne bakgrunn om at verneområdet holdes utenfor del av eiendommen som er avsatt til boligformål, jf. utsnitt av reguleringsplanen nedenfor.

Fylkesmannens kommentar: Foreslått grense ved Løkenesskogen er justert slik at verneforslaget ikke berører reguleringsplanforslaget for Frisk Arena eller areal avsatt i kommuneplan til offentlig/privat tjenesteyting, herunder arealer tenkt disponert til vei. Det gjenværende arealet i skråningen opp mot Vettreåsen er fortsatt inkludert i høringsforslaget, men Fylkesmannen vil vurdere dette noe nærmere.

Grensen til foreslått utvidelse av Skaugumsåsen og Åstad er ved Asker kommunes eiendom gbnr. 34/1 justert, slik at arealet regulert til frittliggende småhusbebyggelse er tatt ut. Videre er areal avsatt til grav- og urnelund i sin helhet lagt utenfor verneforslaget. Med tanke på overgangssonen mellom vernet og gravlund, er det videre foreslått at det etter søknad kan gis tillatelse til fjerning av enkeltrær eller grener som hindrer drift eller gir uakseptabel skyggevirksomhet på grav- og urnelund.

Bane Nor påpeker at drift og vedlikehold av jernbanelinjene og høyspentledninger berører nasjonale interesser, og Bane NOR vi ikke kunne akseptere verneforskrifter som er i strid med disse. Tre av verneforslaget berører jernbanes interesser.

Kjerkebergåsen: Jernbanen går i tunnel under det foreslåtte reservatet og langs den foreslåtte vernegrensa. Bane NOR forutsetter at grensa settes 30 meter fra nærmeste spormidtd. De har også en høyspentledning som går gjennom området, og det er avgjørende at vernet ikke legger begrensninger på drift og vedlikehold av kraftlinja.

Kloppa: Jernbanen går i tunnel under det foreslåtte reservatet. Det er også et tverrslag som munner ut i Engerjordet. Bane NOR forutsetter at verneforslaget ikke innebærer begrensninger på driften av underjordiske anlegg.

Skaugumåsen og Åstad: Jernbanen går i tunnel under deler av det foreslåtte naturreservatet. Reservatet er også foreslått inntil jernbanestrekningen som går i dagen mellom Tanumtunnelen og Skaugumtunnelen. Bane NOR forutsetter at det ikke lages vernebestemmelser som hindrer drift av tunneler under bakken. Viser videre til jernbanelovens § 10 som omhandler byggegrensener og rett til å fjerne vegetasjon innenfor 30 meter fra nærmeste spormidtd. Vernegrensen må settes slik at den ikke kommer i konflikt med jernbanelovens byggegrense. Det går fire spor forbi området og strekningen er svært trafikkert. Der avgjørende for Bane NOR at strekningen kan driftes uten avbrudd i togtrafikken.

Fylkesmannens kommentar: Grensa for Kjerkebergåsen er justert slik at den ligger 30 meter fra spormidtd og 30 meter fra tunnelåpningen. I forslag til forskrift er det tatt inn standard bestemmelser for verneområder med høyspentlinjer som åpner for drift og vedlikehold.

Tverrslaget som munner ut i Engerjordet ligger ikke innenfor foreslått vernegrense for Kloppa. Vernet vil ikke sette begrensninger for fortsatt drift av eksisterende underjordiske anlegg, men eventuelle nye tiltak på «overflaten» innenfor reservatets grenser må omsøkes.

Ved Åstad, der oppstartsarealet gikk over tunnelutslaget, er grensen justert og areal avsatt til jernbanetrasé i gjeldende reguleringsplan er lagt utenfor.

Fylkesmannen har vært i dialog med Bane Nor om arealet langs jernbanestrekningen mellom Tanumtunnelen og Skaugumtunnelen. På grunn av bl.a. terrenget, er ikke grensen langs denne strekningen trukket 30 meter i luftlinje fra nærmeste spormidtd. Bane Nor sitt gjerde på toppen av skjæringen er imidlertid lagt godt utenfor foreslått vernegrense. Det er videre foreslått at vernet ikke skal være til hinder for fjerning av enkelttrær som står i fare for å dette over jernbanelinjen. Dette bør i henhold til dialogen med Bane Nor være tilfredsstillende med tanke på sikkerhet og fortsatt drift på jernbanelinjen.

DNT Oslo og Omegn har virksomhet i store deler av det berørte området. Områder som vernes må være tilgjengelige for vanlig bruk. Det innebærer at stier og skiløyper må være tillatt å vedlikeholde og utvikle og at verneforskriftene tilpasses etter naturens behov. Dette er i tråd med det som har vært malen for verneforskrifter de siste årene.

Sørbyskogen: Mye brukt nærturområde. Det er enkelte stier i terrenget som har noe merking.

Løkeneshalvøya: Den merka kystleden går gjennom området. Den er mye benyttet og må tas hensyn til ved et vern.

Skaugumsåsen og Åstad: Her er det flere blåmerkede stier som må hensyntas i verneforskriften. Det er et mye brukt område, og forskriften må ta høyde for dette. Tilrettelegging på utsatte områder grunnet sterk slitasje bør vurderes.

Fylkesmannens kommentar: Vi viser til at det for de ulike områdene er gjort lokale tilpassinger i verneforskriften ut fra avveininger av vernekvalitetene, sårbarhet, størrelse og brukerinteresser. Vernebestemmelsene varierer dermed.

For Løkenesskogen foreslås videreføring av gjeldende verneforskrift for eksisterende naturreservat. I denne forskriften er det generelt tillatt å vedlikeholde eksisterende stier med eksisterende merking. Vedlikehold av den merka og mye brukte kystleden er omfattet av dette, og dermed godt ivaretatt.

Foreslåtte utvidelser av Skaugumsåsen og Åstad ligger til dels innenfor og til dels utenfor markagrensen. Store deler av arealet er vanskelig tilgjengelig for friluftsliv og idrett på grunn av bratt terreng og rasmark. Det er også betydelig areal med sjeldne, sårbare og rødlista naturtyper, herunder snelle-askeskog. I samråd med Miljødirektoratet har derfor Fylkesmannen for dette området lagt til grunn standard verneforskrift for naturreservater. Med hensyn til områdets beskaffenhet og vernekvaliteter, ønsker Fylkesmannen at forvaltningsmyndigheten skal ha kontroll med hvordan vedlikehold og rydding av stier skal kunne skje. Dette kan best gjøres gjennom en dialog med brukerne og dispensasjonsbehandling med fastsetting av vilkår for vedlikehold og rydding. Slike dispensasjoner kan gis med en varighet på 4-5 år. For bl.a. strekningen langs Stokkerelva fra Åstaddammen mot Billingstad ser også Fylkesmannen det som en aktuell mulighet at forvaltningsmyndigheten tar initiativ og ansvar for å merke og evt. klopplegge en robust stitrasé. Det kan være positivt både for brukerne og områdets naturverdier at en slik sti kan holdes åpen og bidra til å kanalisere ferdsele. Fylkesmannen vil søke å avmerke robuste stier som kan vedlikeholdes på vernekartet, og vil i hovedsak legge til grunn de stiene som i dag er blåmerket. Vi ønsker gjerne innspill på dette i høringen.

Vi viser for øvrig til omtale av hvert enkelt område.

Frode Rosenkilde er generelt positive til vern av Sørbyskogen. Foreslår at vernesonen har en viss avstand til bebygde boligeiendom, for eksempel 15 meter, og at trær som

medfører en risiko kan felles i samråd med grunneier. Vi ber om at dette innspillet tas med i utarbeidelsen av verneplanen.

Fylkesmannens kommentar: Der bolighus ligger svært nære eiendomsgrensen, er vernegrensen i høringsforslaget trukket ca. 4 meter ut fra eiendomsgrensen. Dette tilsvarer byggegrensen etter plan- og bygningsloven. Det er videre åpnet for å kunne søke om felling av enkeltrær som medfører fare for skade på bygninger.

Norges Vassdrags og Energidirektorat (NVE) har avdekket konflikter med energiresurser og -anlegg i flere av områdene som omfattes av oppstartsmeldingen, og NVE ber om at de aktuelle verneforskriftene får standard bestemmelse som åpner for drift, vedlikehold og oppgradering av anleggene.

Brennåsen: Området krysses av 300 kV sentralnettslinje som er eid av Statnett.

Flaen: Området grenser til en 24 kV linje i nord til Hafslund Nett.

Kjerkebergåsen: En 145 kV linje eid av Skagerak Nett ligger inntil grensen for verneforslaget, og området krysses av en distribusjonslinje. NVE ber om at Skagerak Nett AS settes på høringslisten. Det er kartlagt vannkraftpotensial i Kobberbergselva/Storelva gjennom et prosjekt som ble behandlet i Samla Plan. Inntak og kraftstasjon var planlagt utenfor det foreslåtte verneområdet, men utbygging ville medført redusert vannføring og tunnel under det foreslåtte verneområdet. NVE har ikke vurdert verdien av potensielt tapt kraftproduksjon opp mot verneverdiene. Prosjektet ble plassert i kategori II i Samlet Plan på grunn av lokal motstand, det vil si at det ikke kunne søkes konsesjon for prosjektet.

Kloppa: Blommenholm trafostasjon ligger i nordvestenden av området, og noen av linjene til trafostasjonen går gjennom området.

Mjøsjødalen: Området grenser til en 66 kV linje eid av Hafslund Nett.

Svenstadlia: Området krysses av 24 kV linje til Hafslund Nett. Verneforslaget går ned til høyeste regulerte vannstand for Mjøsa, som er regulert til vannkraftformål. Det er flere eksisterende reservater som grenser ned til Mjøsa, slik at ytterligere regulering allerede er begrenset av vern.

Sørbyskogen: området krysses av 24 kV linje eid av Energi Follo Røyken. NVE ber om at dette nettselskapet settes på adresselista.

Kolknuten: Skagerak Nett AS eier nett i nærheten om bør settes på høringslisten.

For resten av de foreslåtte verneområdene kan NVE ikke se at det er noen konflikt med kjente energiresurser eller -anlegg.

Fylkesmannens kommentar: Skagerak Nett AS, Follo Energi og Norgesnett, står på adresselista for høringen.

Vern av Kjerkebergåsen inkludert elva vil ikke innebære forbud mot tiltak i elva nedenfor eller ovenfor verneområdet. Tiltak utenfor reguleres ikke av verneforskriften, men må eventuelt vurderes etter naturmangfoldloven § 49.

Når det gjelder områdene Flaen, Mjøsjødalen og Svenstadlia, er standard bestemmelser for kraftlinjer som faller innenfor verneområder lagt til grunn i høringen. Tilsvarende er gjort for Sørbyuskogen, men Fylkesmannen vil for dette området vurdere å endre grensen slik at linjen i sin helhet legges utenom vernet. Ved Kloppa er trafostasjon og kraftlinjen i sin helhet lagt utenfor vernegrensen i høringsforslaget. Det er dermed heller ikke tatt inn bestemmelser som omhandler denne.

Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) har ansvar for at mineralressurser blir ivaretatt i plan-, utbyggings- og verneprosesser. Dette er ikke-fornybare naturressurser som representerer store verdier og gir grunnlag for annet næringsliv. En langsiktig forvaltning er derfor viktig. Dersom ny kunnskap i framtiden viser at det fins viktige forekomster av mineralske ressurser i verneområdene, må eventuelt uttak av disse forekomstene vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle ut fra den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 48.

På generelt grunnlag bør vernemyndigheten sjekke informasjonen i DMFs og NGUs ressursdatabaser for å sikre at verneområder ikke båndlegger mulighetene for undersøkelser, prøvetaking og eventuell tilrettelegging for utnyttelse av mineralske ressurser som er eller kan være viktige nå og i framtida. For områder der det er tildelt undersøkelsesrettigheter bør også rettighetshaver informeres.

DMF viser til at Kongsberg har en lang historie med bergverksdrift. Det er et betydelig antall gruver og gruveåpninger. I tillegg er det interesse for å lete etter interessante områder for mineralske ressurser. DMFs kartinnsyn viser både områder med bergrettigheter (undersøkelses- og utvinningsrettigheter) og aktsomhetspunkter og -områder for gamle gruver. Her har grunneier en mer utfyllende oversikt.

På grunn av de åpenbare interessene for mineralske ressurser vil DMF i utgangspunktet fraråde vern av områdene som sammenfaller eller ligger nært undersøkelsesrettigheter. Muligheten for å undersøke og utnytte eventuelle interessante forekomster blir sannsynligvis redusert ved vern. DMF mener det er behov for å innhente ytterligere informasjon for de områdene det nå drives undersøkelser i. Sekundært foreslår DMF at vurderingene i gjennomgangen av de enkelte områdene legges til grunn, men at dette skjer i dialog med DMF.

Kjerkebergåsen: Området berører undersøkelsesrettighetene 1210/2008-ØB og 1211/2008-ØB for bly, gull, kobber, sink og sølv. Rettighetene er knyttet til et rettighetsområde som omslutter Flusspatforekomsten Lassedalen. NGU har vurdert forekomsten til å ha internasjonal betydning som industrimineralressurs. Forekomsten er ikke direkte berørt av verneområdet. Når det er undersøkelsesrettigheter i nærheten av kjente forekomster med stor verdi må det innenfor verneområdet åpnes for å tillate

undersøkelser etter mineralske ressurser, og innarbeides vernebestemmelser som ivaretar interessene som følger av eventuelle interessante funn.

Kolknuten: Den foreslåtte utvidelsen i nordvest berører betydelige deler av undersøkelsesrettighet 0286-1/2011 Lassedalen for bly, gull, kobber, sink og sølv. Den sørlige utvidelsen av verneområdet ligger i øst nært inntil undersøkelsesrettigheten 0095-1/2017 Kisgruva, for selen, gull, kobber, kobolt, sink og sølv. NGU har vurdert at Lassedalen har internasjonal betydning som flusspatforekomst og at Kisgruva har regional betydning som kobberforekomst. Det vil være uheldig om vernet begrenser mulig utnyttelse fra kjente forekomster, eller muligheter for å utnytte ressurser som ikke er avdekket. DMF mener det også her må åpnes for å drive undersøkelser etter mineralske ressurser innenfor det utvidete verneområdet, og at det innarbeides vernebestemmelser som ivaretar interessene som følger av eventuelle interessante funn av mineralske ressurser. Lengst sør berører utvidelsen også en tidligere gruve hvor det har blitt tatt ut jern. Forekomsten, Jerngruvevannet, er vurdert av NGU til å ha liten betydning som ressurs. Det kan være behov for å gjøre miljø- og sikringstiltak.

Jondalsåsen: Innenfor det foreslåtte verneområdet ligger kobberforekomsten Jondalsåsen. Forekomsten har ikke fått noen verdivurdering av NGU. DMF har ingen informasjon som tilsier at det skal være mineralske ressurser av interesse, men DMF forventer at det innhentes informasjon som sikrer at forekomster med mineralske ressurser som kan være av betydning i framtida ikke blir gjort utilgjengelige.

Flaen: Verneområdet omfatter i nordøst grusforekomsten Asak. Forekomsten er vurdert til å ha lokal betydning som ressurs. Det betyr at det kan være ressurser aktuelle for utnyttelse innenfor planområdet. Der verneområdet og grusforekomsten overlapper er det nært inntil eksisterende bebyggelse. DMF ser derfor at massene i delen av forekomsten som er berørt av det foreslåtte vernet sannsynligvis ikke er aktuelle for utnyttelse i dagens situasjon. Dersom området foreslås vernet, bør vernets virkning likevel vurderes med tanke på framtidig utnyttelse av ressursene.

Fylkesmannens kommentar: Fylkesmannen har innhentet kunnskap om mineralressursene og rettighetene først og fremst gjennom tilgjengelige kartdatabaser hos Norges Geologiske Undersøkelse og Direktoratet for mineralforvaltning. Verneforslaget blir sendt på høring til offentlige instanser og til de som har undersøkelsesrettigheter i og nært inntil verneforslagene. Gjennom høringen forutsetter vi at de som har interesse i mineralressursene sender sine merknader.

Det er et mål om økt skogvern og at staten bidrar med arealer til vern. I dette tilfellet er det meste av verneforslaget i Kongsberg statlig eid skog. Alle de tre foreslåtte verneområdene i Kongsberg er vurdert som regionalt verneverdige og kvalifiserer til vern som naturreservat. Fylkesmannen ser at det kan være motstridende interesser knyttet til de foreslåtte verneområdene, men legger forslag om vern ut på høring. Gjennom høringen kan interessene avdekkes, og vi vil deretter forsøke å løse eventuelle konflikter gjennom grensedraining eller egne bestemmelser.

Ved et vern vil målsettingen være å bevare naturen mest mulig urørt, og det er derfor ikke aktuelt med en generell åpning for å lete etter mineralforekomster med tanke på utnyttelse innenfor et eventuelt naturreservat. Vern av de foreslåtte skogområdene utelukker imidlertid ikke muligheten for eventuell utnyttelse av funn av betydelige mineralressurser dersom slik virksomhet kan skje på en miljømessig forsvarlig måte, f.eks. ved underjordisk drift. Dette må vurderes konkret i det enkelte tilfelle.

Kjerkebergåsen: Verneforslaget berører et lite areal i utkanten av rettighetsområdet Lassedalen. Det er avgrenset fra resten av rettighetsområdet av E134. Fylkesmannen anser dette verneforslaget til å være lite konfliktfylt i forhold til mineralressursene og undersøkelsesrettighetene. Vi har vært i kontakt med rettighetshaver, og de vil få verneforslaget på høring.

Kolknuten: Dette er det verneforslaget som i størst grad berører undersøkelsesrettigheter for mineralressurser. Noe over 300 dekar i den nordligste delen av utvidelsesforslaget ligger inne i undersøkelsesområdet Lassedalen. Det ligger imidlertid et stykke ifra den kjente forekomsten og vil ikke hindre utnyttelse av denne. Undersøkelsesrettighetene for Kisgruva berøres ikke direkte av verneforslaget, men ligger ca. 500 meter øst for forslaget. Vi har vært i kontakt med rettighetshaverne for både Lassedalen og Kisgruva som kan vurdere forslaget når de får det på høring.

Jondalsåsen: Fylkesmannen konstaterer at dette verneforslaget omfatter en kobberforekomst, men at denne trolig ikke inneholder mineralressurser av interesse. Dette er et relativt lite område med viktige naturverdier, og vi vil vurdere eventuelle interessekonflikter etter høring.

Flaen: Fylkesmannen har ikke vektlagt dette områdets lokale betydning som ressurs. DMF skriver selv at den delen av forekomsten som berøres av det foreslåtte vernet sannsynligvis ikke er aktuell for utnyttelse i dagens situasjon. Verneforslaget beslaglegger dessuten et svært begrenset areal på ca. 54 daa.

4. Endringer etter oppstart av verneplan

Områder som er tatt ut av verneplanen eller utsatt

Verneforslagene for Tyssjøfjellet og Brennåsen er tatt ut etter oppstartsmelding på grunn av konflikt med Hengsvann skyte- og øvingsfelt som benyttes av forsvaret.

Når det gjelder Trollvann i Oslo utsettes høringen. Klima- og miljødepartementet forutsatte i sitt oppdrag til Fylkesmannen i brev av 16. april 2018 at en eventuell verneprosess skulle samordnes med reguleringsplanprosessen for alpinanlegget med hensyn til fremdrift og arealbruk. På den måten kan de ulike interessene avveies og ivaretas på en godt og koordinert måte. Fylkesmannen vil derfor avvende høringen til reguleringsplanarbeidet med konsekvensutredning har kommet noe lenger. I reguleringsplanarbeidet har det kommet opp et alternativ til heistrasé som vil kunne legge mindre beslag på området som kvalifiserer for vern etter markaloven § 11. Dette

alternativet innebærer et nytt toppunkt sørvest for det opprinnelig tenkte toppunktet. En slik løsning vil kunne medføre terrenginngrep med fylling på 6-7 meter. Fylkesmannen har uttalt til varselet om planoppstart at det er viktig å få frem fordeler og ulemper ved begge alternative løsninger i konsekvensutredningen. Fylkesmannen vil måtte vurdere saken både som vernemyndighet og som planmyndighet etter markaloven.

Navneendring

Det aktuelle området vest på Løkeneshalvøya foreslås i høringen som en utvidelse av Løkenesskogen naturreservat. Områdenavnet endres derfor fra Løkeneshalvøya vest til Løkenesskogen.

Grenseendringer

For Skaugumsåsen og Åstad er det gjort en større utvidelse i vest, som vil bli utredet videre. Dette området sendes på høring med to alternative avgrensinger.

Det er videre gjort mindre grenseendringer for flere av områdene for å få en bedre arrondering eller ta ut arealer med inngrep. Se for øvrig områdebeskrivelsene til hvert enkelt område.

Fylkesmannen understreker at det ikke er inngått avtale mellom grunneiere og staten om vern for de fleste områdene, og at det derfor kan komme endringer.

5. Konsekvenser av vernet

Ved opprettelse av verneområder beholder grunneier eiendomsretten, men det legges restriksjoner på hvilke aktiviteter og tiltak som kan gjennomføres i verneområdet. Naturreservat er den strengeste verneformen etter naturmangfoldloven. I naturreservat må ingen foreta noe som forringer verneverdiene. Verneforskriftene innebærer et generelt forbud mot hogst, bygge- og anleggsvirksomhet og motorferdsel. Det er variasjoner i restriksjonsnivået i verneforskriftene for områdene. Dette avhenger av områdets vernekvaliteter, brukerinteresser, eksisterende tilrettelegging, anlegg og innretninger og om området er innenfor Marka, hvor friluftsliv og idrett skal tillegges særlig vekt. Imidlertid er det også innenfor Marka gjort lokale tilpasninger basert på det respektive områdets verneverdier og i hvilken grad det eksempelvis finnes eksisterende skiløyper eller stier i området i dag. Verneforskriftene varierer derfor mellom de ulike områdene. Det vises for øvrig til verneforslaget for det enkelte området.

6. Høring

I det følgende er hvert av verneforslagene kort beskrevet med informasjon om området generelt, verneverdier og andre interesser. Det følger også konkrete forslag til verneforskrifter og kart med forslag til vernegrenser.

Foreliggende forslag til verneområder og vernebestemmelser er utarbeidet på bakgrunn av de naturfaglige registreringene, dialog med grunneiere og innspill ved melding om oppstart. Forskriftene og avgrensingene som sendes på høring er omforent med grunneierne, men både forskrift, avgrensing og kart vil være gjenstand for videre drøftinger under høringen.

Alle som måtte ønske det, kan komme med uttalelse til verneforslagene. Fylkesmannen ber spesielt om synspunkter på:

- Områdenavn
- Eventuelle konflikter med andre interesser. Vi ber om at eventuelle konflikter beskrives mest mulig konkret, for eksempel hvilken del av området det særlig er knyttet konflikt til, og hvilke justeringer av bestemmelser i forskriften som vil være nødvendig for å løse eller redusere konflikten.
- Forskriftene og eventuelle merknader til spesielle forhold i det aktuelle området. Også her ber vi om mest mulig konkrete opplysninger og forslag til mulige løsninger.
- Avgrensing av områdene
- Eventuelle behov for skjøtsel og tiltak, samt innspill til forvaltningen av områdene.
- Eventuelle feil i høringsutkastet.

Med bakgrunn i innkomne merknader og opplysninger, samt drøftinger med grunneierne, vurderer Fylkesmannen behovet for å justere verneforslagene. Det tas deretter sikte på å oversende Fylkesmannens endelige verneforslag til Miljødirektoratet i august 2019.

**Frist for å avgi uttalelse er 31. juli 2019. Uttalelser sendes skriftlig til:
Fylkesmannen i Oslo og Viken, postboks 325, 1502 Moss eller
fmovpost@fylkesmannen.no.**

7. Verneforslag

7.1. Jondalsåsen i Kongsberg kommune

Kommuner: Kongsberg

Fylke: Buskerud

Vernekategori: Naturreservat

Verneverdi: Regionalt verdifullt

Areal: 675 dekar

Berørte eiendommer: 143/ og 143/5

Områdebeskrivelse

Verneforslaget Jondalsåsen omfatter sørskrentene av Jondalsåsen, nord for Jondalen i Kongsberg kommune. Området består av sør-vest vendt skråning som veksler mellom åpen rasmark, berg, stup og flatere hyller. Berggrunnen består hovedsakelig av mørk gabbro som gir en basisk forvittringsjord. Området preges av lavlandsblandingskog med furu som dominerende treslag, stedvis i blanding med gran og løv, samt innslag av edelløvtrær. Skogdekte partier veksler med åpne enger, berg og rasmarker. Rikest er det i skrenter, bergrøtter og rasmark.

Verneinteresser

Kjerneområdet er preget av eldre skog, spesielt partier med gammel og grovokst furu. Både gran og furu har dimensjoner opptil 230 cm i omkrets i brysthøyde. Liggende død ved av forskjellige treslag finnes spredt, med størst konsentrasjon av død gran lengst øst i området. I tillegg til rik karplanteflora med blant annet eik, alm, ask og den rødlistede stavklokke (NT), finnes blant annet en svært rik forekomst av rosenkjuke (NT). Åsen er også et viktig habitat for særegent fugleliv, og har potensiale for krevende sopp i de rikeste partiene og varmekrevende insekter knyttet til død ved og urterike kanter.

Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av et bratt, sørvendt skogområde med rasmark og eldre barblandingskog. Området har rik og høyproduktiv skog, gode forekomster av død ved, et særegent fugleliv og et rikt biologisk mangfold. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Avgrensing

Verneforslaget omfatter den sørvestvendte, varme skrenten på Jondalsåsen. Hoveddelen av området eies av Statskog SF, men nederst i lia er det inkludert et privateid areal som er tilbudt til frivillig vern.

Kulturhistoriske verdier

Det er ikke registrert automatisk fredete eller nyere tids kulturminner i området. I lia nederst på Statskog sin eiendom ligger restene etter en gammel husmannsplass.

Tekniske inngrep, tilrettelegginger og andre interesser

Det er ingen bygninger eller veier i verneforslaget. Like utenfor verneforslaget i nord ligger en utsprangsrampe for paragliding. Av hensyn til sårbart fugleliv foreslås det at denne ikke skal kunne benyttes i hekketiden.

I NGU sin malmdatabase ligger det registrert en kobberforekomst innenfor verneforslaget. Den har ikke fått noen verdivurdering av NGU. Direktoratet for mineralforvaltning har ingen informasjon som tilsier at det skal være mineralressurser av interesse.

Planstatus

Området er satt av til landbruk, natur og friluftsområde (LNF) i kommuneplan for Kongsberg.

7.2. Kjerkebergåsen i Kongsberg kommune

Kommuner: Kongsberg
Fylke: Buskerud
Vernekategori: Naturreservat
Verneverdi: Regionalt verdifullt
Areal: 520 dekar
Berørte eiendommer: 116/1

Områdebeskrivelse

Kjerkebergåsen ligger sørøst for Jonsknuten i Kongsberg kommune, like vest for Saggrenda langs elva Bramsane. Verneforslaget omfatter nordsiden av elva, med slake sørvendte lier, og en smal kantsone på sørsiden av elva. Berggrunnen består av amfibolitt og metagabbro som danner grunnlag for kalkrike sig. I kjerneområdene inngår sesongfuktige, kalkrike sig med litt tørkeutsatt høgstaudekog og kalklågurtskog. Tresjiktet domineres av furu med stort innslag av gran på frisk mark.

Verneinteresser

Langs de kalkrike sigene i området inngår urterik og kalkkrevende flora med blant annet rødflangre, gulstarr, brudepore, nattfiol og skogmarihånd. Her er det også potensiale for kalkkrevende markboende sopp. Innenfor kjerneområdene vokser det eldre, høyreist furuskog. Verneforslaget omfatter kalkskog og lågurtgranskog som er sjeldent i denne regionen. Området er vurdert som regionalt verdifullt.

Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av eldre barblandingskog med forekomster av høyproduktiv lavlandsskog og kalkskog. Området har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det inneholder sjelden og sårbar natur. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Avgrensning

Verneforslaget er på ca. 520 daa og eies av Statskog SF.

I sør grenser verneforslaget mot E134, her er grensa for verneområdet lagt minimum 10 meter fra veikanten. Grensa for verneforslaget følger jernbanelinja i sørvest, der er den lagt 30 meter fra spormidt. I øst og nordøst følger grensa ryddesonen langs Skagerak Nett sin linje.

Kulturhistoriske verdier

Det er ikke registrerte automatisk fredete eller nyere tids kulturminner i området.

Tekniske inngrep, tilrettelegginger og andre interesser

Det er ingen bygninger eller veier i verneforslaget. BaneNor har en høyspentledning som går gjennom det foreslåtte verneområdet, og jernbanen går i tunnel under området.

Statens Vegvesen har igangsatt et arbeid for omlegging av E134 langs verneforslaget. Planen kan innebære en utbedring av dagens E134, men det er lite sannsynlig at verneforslaget vil berøre dette tiltaket.

Verneforslaget berører utkanten av undersøkelsesrettighetene Lassedalen 5 og 6 for bly, gull, kobber, sink og sølv. Dette er knyttet til flusspatforekomsten Lassedalen som av NGU er vurdert til å ha internasjonal betydning som industrimineralressurs. Det har tidligere vært forholdsvis stor gruvedrift i Lassedalen. Forekomsten ligger sør for E134 og er ikke direkte berørt av verneforslaget. Gruveselskapet Tertiary Minerals har rettighetene til forekomsten.

Planstatus

Området er avsatt til LNRF i kommuneplan for Kongsberg. Deler av arealet er markert som fareområde ras og skred. Sør for Kobberbergselva går vernegrensa langs grense for reguleringsplanen for E134 – Damåsen – Saggrenda med arealformål gang-/sykkelveg, Annen veggrunn – tekniske anlegg og Annen veggrunn – grøntareal.

7.3. Sørbyskogen i Nesodden kommune

Kommuner: Nesodden

Fylke: Akershus

Vernekategori: Naturreservat

Verneverdi: Regionalt verdifullt

Areal: 208 daa

Berørte eiendommer: Nesodden kommune: 8/1 og 8/41

Områdebeskrivelse

Sørbyskogen ligger på østsiden av Nesodden. Området strekker seg fra RV 156 i vest og helt ned til Bunnefjorden i øst. Strandlinjen langs Bunnefjorden er inkludert. Bekken som renner fra Røertjern går gjennom hele området. I tilknytning til bekken ligger også en dam. Området er ganske kupert og topografisk variert, og strekker seg fra 0 til 100 meter over havet. Berggrunnen består av gneis og granitt. Løsmassene er tynne hav- og strandavsetninger. Verneforslaget omfatter i det vesentlige et skogkledt areal. Det finnes partier med bl.a. lågurtvegetasjon, storbregneskog, sumpvegetasjon, alm-lindeskog, or-askeskog, bergknaus/bergflate, lav/mose- og lyngvegetasjon og blåbærskog.

Verneinteresser

Verneforslaget har variert topografi, vegetasjon og treslagsfordeling. Spesielt langs bekken fra Røertjern er variasjonen stor, og her er det spesielle kvaliteter knytte til rik edellauvskog. Spennet fra skog til strand er spesielt. Langs strandpartiet ved Bunnefjorden er det partier med urterik vegetasjon, hvor bl.a. blodstorkenebb og knollmjørdurt (NT) forekommer. Skogpartier med kontinuitetspreg og rikelig med død ved i alle stadier av både gran og lauv forekommer. I Sørbydammen er det vannvegetasjon med forholdsvis mye nøkkerose. Dammen er videre en viktig amfibielokalitet. Mangfoldet av naturtyper er stort og en svært stor andel av arealet er avgrenset som viktige naturtyper. Innenfor disse, og spesielt langs bekken fra Røertjern, er det gjort en rekke interessante artsfunn, både rødliste- og signalarter. Blant disse kan nevnes alm (NT), ask (NT), røykkøllesopp (NT), praktsløresopp (NT), fiolgubbe (NT), lundvokssopp (NT), broddsoppsnyltekjuke (NT), svartsoneskjule (NT), klengeskjule (VU), huldrevoksskinn (VU), blektråds skinn (DD). Mange av disse er knyttet til død ved. Flere av artene er sjeldne på Nesodden.

I forhold til de påpekte manglene i dagens skogvern, oppfyller Sørby lavereliggende områder i boreonemoral sone, rike skogtyper, skog under overveiende naturlig dynamikk og viktige forekomster av rødlistearter. Totalt vurderes området til svakt regionalt verneverdig. Arronderingen som medfører at viktige kvaliteter ikke er fanget opp eller blir redusert, trekker verdien noe ned. Avgrensingen følger det som er tilbudt fra grunneier.

Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare et skogområde som representerer god økologisk variasjon med innslag av rikere skogtyper under overveiende naturlig

dynamikk og forekomster av flere tilhørende trua og sårbare arter. Langs strandsonen inngår rikt strandberg. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Naturresevatet anses som velegnet til å øke sin verneverdi gjennom fri utvikling.

Avgrensing

Vernegrensen er i vest lagt ca. fem meter fra senterlinjen av traktorveien/stien, med unntak av en strekning der avstanden til Sørbydammen er mindre enn dette. I syd grenser forslaget til kraftlinje og eiendomsgrenser. Kraftlinjen inngår i et lite parti. Fylkesmannen vil vurdere å endre grensen, slik at linjen i sin helhet legges utenfor vernet. I nord følger grensen delvis jordbruksarealer, annen skog og eiendomsgrenser. Der bolighus ligger svært nære eiendomsgrensen i syd og nord, er vernegrensen i høringsforslaget trukket ca. 4 meter ut fra eiendomsgrensen.

Kulturhistoriske verdier

Det er ikke registrert automatisk fredede eller nyere tids kulturminner innenfor verneforslaget.

Tekniske inngrep, tilrettelegginger og andre interesser

Brakerinteressene i området er knyttet til skogbruk, friluftsliv, båtinteresser, fiske, og trolig jakt. Fylkesmannen kjenner ikke til at det beites i området i dag, men deler av arealet har trolig blitt benyttet til dette tidligere.

Området utgjør et viktig nærfriluftsområde, og det er flere stier av ulikt omfang. Forskriften åpner for å kunne tillate vedlikehold av disse. En 24 kV linje berøres delvis av verneforslaget i syd. Ved Sørbydammen er det en demning i nord. Enkelte båtfester finnes på berget langs strandsonen. Disse foreslås å kunne brukes og vedlikeholdes i henhold til standard på vernetidspunktet.

Planstatus

Hovedvekten av arealet er avsatt til landbruk-, natur- og friluftsområde (LNF) i kommuneplanen for Nesodden. Sørbydammen ligger i tillegg innenfor hensynssone for bevaring av naturmiljø. Strandsonen er avsatt til friområde. Dette arealet inngår i et eldre statlig sikra friluftslivsområde, Sørby strand.

7.4. Svenstadlia i Eidsvoll kommune

Kommuner: Eidsvoll

Fylke: Akershus

Vernekategori: Naturreservat

Verneverdi: Regionalt til lokalt verdifullt

Areal: 126 daa

Berørte eiendommer: Eidsvoll kommune: 230/2 og 231/1

Områdebeskrivelse

Svenstadlia ligger øst for rv 33 og ned til Mjøsa, rett syd for Feiringklinikken. Området ligger ca. 184-123 meter over havet i boreonemoral sone og under den marine grensen ved Mjøsa. Berggrunnen består delvis av leirskifer/sandstein/kalkstein og delvis av gneis. Løsmassene består i hovedsak av tykk og tynn morene, samt tykke elveavsetninger langs Trillerudbekken. Lokaliteten består i de midtre deler av et større areal med gråor-heggeskog og til dels storvokst granskog med rik vegetasjon. Langs Trillerudbekken finnes rik edelløvskog, vesentlig alm-lindeskog og litt or-askeskog. Elementer av kalkgranskog finnes også. I øst inngår deler av et sammenhengende areal med or-askeskog. Tresjiktet er også her gråordominert, men det står rikelig med ask.

Verneinteresser

Området har, til tross for et relativt lite areal, høy diversitet av rike, sjeldne og spesielle skogtyper. I hovedvekten av området er det avgrensa viktige naturtyper og/eller nøkkelbiotoper. Det har utviklet seg en god del stående og liggende død ved av både gran, gråor og andre treslag. Flere steder bærer skogen preg av å ha utviklet naturskogelementer med grove trær og død ved i ulike nedbrytningsstadier. Granskogen i midtre del av området er i ferd med å kollapse. Området har generelt meget høy bonitet. Floraen er totalt sett rik og flere regionalt sjeldne arter er registrert. Et stort parti med gråorskog/edelløvskog er helt dominert av gulveis. Dette er både en sjelden og særpreget skogtype. Området kan totalt sett fungere som et større leveområde for kravstore arter.

I forhold til påpekte generelle mangler i skogvernet dekker området godt manglene knyttet til lavereliggende skog på høy/svært høy bonitet i boreonemoral sone. Området har også god mangeloppfyllelse for en rekke skogtyper som er prioritert for vern i fylkene. Dette gjelder spesielt rik gråor-heggeskog, men også alm-lindeskog, rik sumpskog og kalkbarskog.

Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av lavereliggende, rike og varierte skogtyper med ulike utforminger av edelløvskog, rik sumpskog, gråor-heggeskog og grovokst granskog.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand og eventuelt videreutvikle dem.

Avgrensing

Avgrensingen er i henhold til mottatt tilbud fra grunneier, og går fram av vedlagt kart.

Kulturhistoriske verdier

På Tangen er det registrert en automatisk fredet gravrøys. Grunneier har opplyst at kulturminnemyndighetene tidligere har bevilget midler til rydding av vegetasjon rundt denne. I tråd med malen for verneforskrifter, er rydding og vedlikehold av gravrøysene ivaretatt av forskriftens § 7, bokstav b. Det er mulig og naturlig å gi flerårige tillatelser til slik rydding, forutsatt at kulturminnemyndighetene stiller seg positiv til dette. Ved Tangenvika er det også tidligere funnet beinknuser og garnsøkke.

Tekniske inngrep, tilrettelegginger og andre interesser

Området krysses av en 24 kV linje. En traktorvei går gjennom området litt nord for Trillerudbekken. Mjøsa er regulert til vannkraftformål. Det er flere eksisterende reservater som grenser ned til Mjøsa, slik at ytterligere regulering allerede er begrenset av vern, jf. uttalelsen fra NVE. Det er ingen kjente forekomster av mineralske ressurser, masseuttak, bergrettigheter eller gamle gruver som berøres av verneforslaget, jf. uttalelsen fra DMF.

Båtplass for opplag av båt som er i bruk er avmerket på vernekartet. En sti går frem til denne og gravrøysen. Grunneier har årlige skolebesøk med guidet tur til gravrøysen. Grupper på tilsvarende ca. en skoleklasse i antall er ikke omfattet av forbudet mot bruk av reservatet til større arrangementer. Ved større grupper enn dette, kan det gis tillatelse etter verneforskriften § 7, bokstav e. Det er mulig å gi slik tillatelse for flere år.

Det er per i dag ikke beite i området, men tidligere beiteareal grenser til og ligger innenfor foreslått vernegrense.

Det er to bålpasser innenfor området, som per i dag kun benyttes av grunneieren selv. Bålpassen på Ekornholmen er kun tilgjengelig fra land ved lavvann.

Planstatus

Området er avsatt til landbruk-, natur- og friluftsområde (LNF) i kommuneplanen for Eidsvoll.

7.5. Mjøsjødalen i Aurskog-Høland og Fet kommuner

Kommuner: Aurskog-Høland og Fet

Fylke: Akershus

Vernekategori: Naturreservat

Verneverdi: Regionalt verdifullt

Areal: 1074 daa

Berørte eiendommer: Fet kommune: 70/6, 71/2, 72/2, 75/1, Aurskog-Høland kommune: 45/1, 46/1, 46/1/1.

Områdebeskrivelse

Mjøsjødalen ligger på grensen mellom Fet og Aurskog Høland kommuner, ca. 3,5 km sørøst for Gansdalen. Verneforslaget består av en markert dalgang (Mjøsjødalen) mellom Svarttjernhøgda og Kaståsen, og har stor topografisk variasjon. Det ligger 195-317 meter over havet. Berggrunnen består av fattigere bergarter og i hovedsak tynne løsmasser. Gran og furu dominerer i tresjiktet, med innslag av osp og andre boreale løvtrær. Vegetasjonen er i store deler blåbærskog og bærlyngskog, men det er også partier med lyng- og lavskog, bratte skrenter og bergvegger. I dalen er det innslag av høgstaudeskog, lågurtskog og sumpskog. Det inngår også større myrareal og mindre søkk med fattig-intermediær myr- og sumpskog.

Verneinteresser

Verneforslaget utgjør et stort, variert og godt arrondert skogområde i sørboreal sone. Det er relativt lite påvirket fra nyere tids inngrep, i en region som ellers er betydelig påvirket gjennom lengre tid med aktivt skogbruk. Arealene med gammel gran- og furudominert lavlandsskog er betydelige. Det finnes død ved i alle nedbrytningsstadier. Innslag av grov osp og andre boreale løvtrær finnes spredt. Tre kjerneområder er avgrenset med gammel barskog, hvorav spesielt det ene er stort og sammenhengende. Området har potensial for både arealkrevende fugler, pattedyr og rødlistede vedboende arter knyttet særlig til gran og i en viss grad til osp. Enkelte rødlistede sopp- og lavararter er i dag registrert. Mjøsjødalen vil i høy grad bidra til inndekning av mangler i skogvernet. Området dekker i første rekke opp mangler knyttet til viktige naturtyper (gammel granskog) og generelle mangler (gammel lavlandsskog). Samlet vurderes det som et verneverdig område med regional verdi.

Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare et stort, variert og lite påvirket område med særlig betydning for biologisk mangfold knyttet til gammel gran- og furuskog og gamle ospetrær. Området representerer en gradient fra eldre furuskog på de tørrere og øvre delene mot fuktigere og rikere eldre granskog nedover dalbunnen. Stedvis finnes rasmark, bergvegger og store steinblokker.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Avgrensing

Området fanger i stor grad opp verneverdig areal, og arronderingen vurderes som god. Mindre areal med yngre skog er inkludert av arronderingsmessige årsaker. Det er ikke gjort endring i avgrensingen etter varsel om oppstart av verneplanarbeid.

Kulturhistoriske verdier

Det er ikke registrert automatisk fredede eller nyere tids kulturminner innenfor verneforslaget.

Tekniske inngrep, tilrettelegginger og andre interesser

En 66 kV linje krysser gjennom området. Det er i verneforskriftene tatt inn standardbestemmelser for vedlikehold, oppgradering mv. av eksisterende kraftlinje. I nord er en del fuktig skog grøftet. Heirmåsan i nordvest har flere tydelige grøfter. Dette kan vurderes restaurert. Det er ellers få inngrep i området, og Fylkesmannen kjenner ikke til bygninger eller veier som omfattes av forslaget. Ut fra tilgjengelig kartgrunnlag er det enkelte mindre stier i området. Fylkesmannen ønsker tilbakemelding i høringen på hvorvidt traséen fra Øvre Torsmyr til Stutøye i Mærradalen brukes og prepareres som skiløype.

Det er ingen kjente forekomster av mineralske ressurser, masseuttak, bergrettigheter eller gamle gruver som berøres av verneforslaget, jf. uttalelse fra DMF.

På oppdrag fra Samferdselsdepartementet har Statens vegvesen pågående en konseptutvalgsutredning (KVU) for veiforbindelse øst for Oslo. Et av alternativene ligger i tilknytning til rv. 22, syd for verneforslaget. Statens vegvesen har opplyst at «*[..], slik linjen ligger nå ligger den ca. 1.3 km unna området ved det nærmeste punktet. Avstanden er såpass stor at det bør være muligheter med noe justering av linja senere uten at dette medfører konflikter med barskogreservatet.*»

Området brukes ikke til beite i dag. Det er skogbruksinteresser spesielt i delene av området som er lett tilgjengelige. Det er også jaktinteresser i området. I Søndre Mjøsjøen er det fiskeinteresser.

Planstatus

Området er avsatt til landbruk-, natur- og friluftsområde (LNF) i kommuneplanene for Aurskog-Høland og Fet.

7.6. Tørrhardåsen i Aurskog-Høland kommune

Kommuner: Aurskog-Høland

Fylke: Akershus

Vernekategori: Naturreservat

Verneverdi: Lokalt verdifullt

Areal: 892 daa

Berørte eiendommer: Aurskog-Høland kommune: 164/8

Områdebeskrivelse

Tørrhardåsen ligger ved Mangen nordøst i Aurskog-Høland kommune, på grensen til Hedmark fylke. Arealet utgjør et slakt hellende åsparti rundt Tørrhardåsen på 260-292 meter over havet. Den topografiske variasjonen er liten. Det ligger på fattig berggrunn og løsmassene i området er forholdsvis grunne. Fattige vegetasjonstyper med bærlyngskog, furumyrskog og blåbærskog dominerer, men med innslag av rikere og frodigere partier. Grana dominerer på de noe bedre bonitetene, mens furuskogen tar over på de skinnere knausene og i de fuktigere partiene. Det er generelt lite løvskog innenfor avgrensningen, men spredt finnes en del bjørk og osp.

Verneinteresser

Skogområdene i Aurskog-Høland og andre deler av regionen øst for Glomma er generelt sterkt påvirket av aktivt skogbruk over flere hundre år. Det er svært få lommer hvor skogen har fått utvikle seg naturlig over noe tid uten større hogstingrep. Tørrhardåsen representerer et slikt område, med et relativt stort areal med eldre og naturlig forynget skog. En del gammelskogkvaliteter finnes i området og det er få nyere inngrep. Det er gjort funn av noen nær truede arter og enkelte signalarter, som viser at deler av området begynner å huse arter knyttet til eldre skog generelt og død ved spesielt. Det vil imidlertid ta lang tid før hele området vil få en viktig funksjon for mange sjeldne og truede gammelskogsarter. I følge grunneier brukes tilnærmet hele arealet som leik- og dagområde for skogsfugl. Norsk Ornitologisk forening informerer om at området har en variert fuglefauna og de fleste barskogsarter som forekommer i Aurskog-Høland sannsynligvis finnes. Dette omfatter også de mest spesielle og fåtallige fugleartene i regionen.

Området vurderes totalt sett som lokalt verneverdig, da det utgjør et sammenhengende og lavereliggende skogområde av en viss størrelse uten nyere inngrep.

Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer et relativt urørt og lavereliggende barskogområde i en region som ellers er betydelig påvirket gjennom lengre tid med aktivt skogbruk. Naturreservatet har kvaliteter knyttet til eldre skog og arter som har sitt leveområde i slike miljøer.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand.

Avgrensing

De sammenhengende arealene med eldre skog er inkludert i forslaget. I vest er et areal med yngre skog tatt med i avgrensingen, for å inkludere kjerneområdet med variert gammel skog. Det mellomliggende skogarealet består av middels til høy bonitet, og vurderes å ha et restaureringspotensiale. Ingen endring er gjort i avgrensing etter varsel om oppstart av verneplanarbeid.

Kulturhistoriske verdier

Det er ikke registrert automatisk fredede eller nyere tids kulturminner innenfor verneforslaget.

Tekniske inngrep, tilrettelegginger og andre interesser

Det ligger en gammel hvilekoie vest for Kårsenmyr. Det går også enkelte traktorveier og flere stier gjennom området. Traktorveiene og koia er avmerket på vernekartet, og foreslås å kunne vedlikeholdes i henhold til standard på vernetidspunktet. Utkast til verneforskrift hjemler også rydding av vegetasjon rundt koia, jf. § 7, e. Det er i høringsforslaget valgt å ha en generell åpning for vedlikehold av eksisterende stier uten avmerking på kart. Brukerinteressene i området er for øvrig særlig knyttet til skogbruk, jakt, ridning og organisert aktivitet. Ut fra Fylkesmannens kjennskap, benyttes området per i dag ikke til beite.

Det er ingen kjente forekomster av mineralske ressurser, masseuttak, bergrettigheter eller gamle gruver som berøres av verneforslaget, jf. uttalelsen fra DMF. Fylkesmannen kan heller ikke se at det foreslåtte vernet er i konflikt med kjente energiressurser.

Planstatus

Området er avsatt til landbruk-, natur- og friluftsområde (LNF) i kommunepanen for Aurskog-Høland.

7.7. Kloppa i Bærum kommune

Kommuner: Bærum

Fylke: Akershus

Vernekategori: Naturreservat

Verneverdi: Regionalt verdifullt

Areal: 76 daa

Berørte eiendommer: Bærum kommune: 9/215 og 9/873

Områdebeskrivelse

Kloppa ligger rett øst for Engervannet i Bærum, og utgjør en nordvestvendt lise og åsrygg sør for Øverlandselva. Berggrunnen i området består av kalkstein, leirstein og sandstein. Kollepartiet i syd er småkupert med en rekke kalkberg og små forsenkninger med friskere og dypere jord. Nordover er en relativt bratt skrent, før terrenget flater. Lenger nord heller terrenget ytterligere ned mot elva. Fuktighetsforholdene i området varierer også med dette. Arealene i syd er generelt preget av rike og tørre vegetasjonstyper. Vegetasjonstypen er i denne delen av området definert som kalk- og lågurtfuruskog. I nord er et større område med gråor-askeskog og til dels ren askeskog. Lønn, alm og til dels lind dominerer enkelte steder.

Verneinteresser

Kollepartiet i syd defineres som kalk- og lågurtfuruskog, som er en rødlistet naturtype (VU). Vegetasjonen her er en blanding av kalkfuruskog, alm-lindeskog, kalklindeskog og lågurtskog. Kjempeslørsopp (NT) er funnet i tre små forsenkning under hassel på nordsiden av åsen. Det er også mange kalkrike bergvegger med rik moseflora. I den nordre delen av området, som er tilknyttet Øverlandselva, er det et større område med gråor-askeskog og til dels ren askeskog. Lønn, alm og til dels lind dominerer enkelte steder. Naturtypen med elv og intakt rik edelløvsog på begge sider må sies å være sjelden både regionalt og nasjonalt. Vegetasjonen er frodig og skogen er jevnt over eldre og forholdsvis grov. Det er stedvis mye liggende og stående død ved. I lokaliteten er det påvist pelsblæremose (VU), blærestarr (VU) som har svært lite utbredelsesområde i Norge og tilnærmet isolerte forekomster ved Indre Oslofjord, samt stammesigd (NT) som også har et av sine kjerneområder i pressområdene i Indre Oslofjord. Lokaliteten vurderes å være svært viktig for bevaring av biologisk mangfold på bakgrunn av artsfunn og generell utforming. Det er et stort potensial for ytterligere funn av rødlistearter. Kloppa er også en viktig fugle- og viltbiotop. Verneforslaget er omkranset av boligområder og ligger i et svært pressutsatt område i Osloregionen.

Området dekker mangler i skogvernet knyttet til lavereliggende skog på høy/svært høy bonitet i boreonemoral sone, samt områder med stor verdi for arts mangfoldet, rik edellauvsog og kalkfuruskog.

Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare et skogområde som representerer en bestemt type natur og har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det inneholder kalk- og lågurtfuruskog, samt kalkrik alm-lind-hasselskog, med godt potensiale for

forekomst av mange truede og sjeldne arter knyttet slike skogmiljø. Området utgjør en viktig fugle- og viltbiotop.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Naturreservatet anses som velegnet til å øke sin verneverdi gjennom fri utvikling.

Avgrensing

Grensen følger elvekanten langs Øverlandselva i nord. I øst er ryddebeltet langs kraftlinjen lagt til grunn. I vest er forslaget avgrenset mot eiendomsgrenser og areal kommunen ønsker å avsette til annet idretts- og friluftsmål. Kun kantsonen på sydsiden av elva er inkludert i verneforslaget, ut fra tilbud fra grunneier. Verdiene strekker seg også i tilknytning til Øverlandselva oppstrøms verneforslaget.

Kulturhistoriske verdier

Det er ikke registrert automatisk fredede eller nyere tids kulturminner innenfor verneforslaget.

Tekniske inngrep, tilrettelegginger og andre interesser

Området er et svært viktig friluftslivsområde, med høy brukerfrekvens. Det er i første rekke et viktig og lett tilgjengelig nærtuområde, og benyttes sjeldent av regionale brukere, jf. kommunens kartlegging av friluftslivsområder. En større turvei er opparbeidet langs Øverlandselva fra boligområdet på Engerjordet i vest til gangvei utenfor verneforslaget i øst. Denne er avmerket på vernekartet, med generell åpning for vedlikehold. En annen relativt tydelig sti går over hylleplatået, ca. midt i området. Det er videre en sti som går fra Bjerkåsen til Stasjonsveien. Andre mindre stier/tråkk finnes også. Verneforslaget ligger i umiddelbar nærhet til boligområder og dumping av hageavfall er en utfordring. I sydøst er det en forfallen leirplass, med uklar opprinnelse.

Planstatus

Området er avsatt til grønnstruktur i kommuneplanen for Bærum.

7.8. Flaen i Skedsmo kommune

Kommuner: Skedsmo

Fylke: Akershus

Vernekategori: Naturreservat

Verneverdi: Regionalt verdifullt

Areal: 54 daa

Berørte eiendommer: Skedsmo kommune: 5/2

Områdebeskrivelse

Flaen ligger på østsiden av Leira i nordøstre del av Skedsmo kommune. Selve verneforslaget ligger mellom området Flaen og gården Østre Asak, som arealet tilhører. Lokaliteten ligger ca. 170-190 meter over havet i boreonemoral sone. Det ligger i grensesonen mellom breelvavsetninger og rike marine avsetninger, men består i all hovedsak av sistnevnte med unntak av i kantsonen. Arealet består av flere tilliggende kildepregede ravinedaler. Skogen er kartlagt som rikere sump- og kildeskog, med delnaturtypen boreal kildeskog. Gråor dominerer skogbildet, men det finnes også andre lauvtrær. Det er oppslag av og enkelte grove asketrær.

Verneinteresser

Verneforslaget inngår som del av en større naturtypeavgrensing ravinedal, som består av en hovedbekk på ca. 800 meter og flere sideravinedaler. Ravinedal er i seg selv en sårbar (VU) naturtype som landskapsform, og er et sjeldent landskap i internasjonal sammenheng. Verneforslaget består i sin helhet av svært viktig naturtype med rik sump- og kildeskog, som er en sjelden og truet naturtype i dagens skoglandskap. Skogen er sterkt kildepåvirket. Feltsjiktet er svært frodig og artsrikdommen av rene kildearter er stort. Kildeskogarter dominerer totalt. Området er individ- og artsrikt hva gjelder fugl.

Flaen bidrar til å oppfylle generelle mangler i skogvernet knyttet til høyproduktiv og lavereliggende skog i boreonemoral vegetasjonssone. I evalueringen av det norske skogvernet fremgår at nytt skogvern i første omgang bør innrettes mot å dekke naturtyper som fylkene har viktige forekomster av. Blant disse er rik sumpskog. Flaen oppfyller dermed godt prioriteringene i skogvernet.

Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av ravinedal med rik sump- og kildeskog som er sterkt kildepåvirket. Området har særlig betydning for biologisk mangfold knytte til slikt miljø.

Naturreservatet anses som velegnet til å øke sin verneverdi gjennom fri utvikling.

Avgrensning

I øst følges eiendomsgrensen. I vest følges i hovedsak kraftlinje og bestandsgrense mot yngre granskog. Det yngre granbestandet er tatt ut etter oppstart av verneplan, etter

ønske fra grunneier. I nord er opparbeidet tomteareal på gbnr. 5/16 lagt utenom. I syd følges jordekant og eiendomsgrense til gbnr. 5/2/1.

Kulturhistoriske verdier

Det er ikke registrert automatisk fredede eller nyere tids kulturminner innenfor verneforslaget.

Tekniske inngrep, tilrettelegginger og andre interesser

Området grenser til og omfatter delvis en 24 kV linje i vest. Det er et sammenrast mindre bygg rundt en kilde og vannet fra kilden er rustfarget. Det finnes også en gammel demning, der det har vært en dam. Videre er kildefremspringet enkelte steder lagt i rør. For å fremme de biologiske verdiene kan med fordel rester av forbygninger ved kilder fjernes.

En traktorvei går gjennom området. Denne er avmerket på vernekartet, og fører frem til en hytte utenfor verneforslaget i syd. Forskriften åpner for vedlikehold av traktorveien, i henhold til standard på vernetidspunktet. Det hellende terrenget i ravinlandskapet med marin leire kan være ustabil, med fare for utsklidning. Det forutsettes derfor at forvaltningsmyndigheten varsles i forkant av at vedlikeholdsarbeidene igangsettes.

Det er foreslått at forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi tillatelse til nødvendig motorferdsel for transport av ved, materialer og utstyr til hytte på gbnr. 5/2/1. Slik motorferdsel er også søknadspliktig i henhold til motorferdselloven. Traktorveger og enkle landbruksveger regnes som utmark etter motorferdselloven, og her er ikke motorferdsel tillatt. Kommunen kan etter søknad gi tillatelse til motorferdsel i utmark i helt spesielle tilfeller. Fylkesmannen legger til grunn at eventuell tillatelse til nødvendig motorferdsel på barmark frem til hytten bør foregå langs traktorveien.

Verneforslaget omfatter i nordøst grusforekomsten Asak. Forekomsten er vurdert til å ha lokal betydning som ressurs. Der verneforslaget og grusforekomsten overlapper, er det nært inntil eksisterende bebyggelse. DMF ser derfor at forekomsten som er berørt av det foreslåtte vernet sannsynligvis ikke er aktuell for utnyttelse i dagens situasjon.

Planstatus

Området er avsatt til landbruk-, natur- og friluftsområde (LNF), hensynssone landskap, i kommuneplanen for Skedsmo.

7.9. Kolknuten utvidelse i Kongsberg kommune

Kommuner: Kongsberg

Fylke: Buskerud

Vernekategori: Naturreservat

Verneverdi: Regionalt verdifullt

Areal: 4 946 (utvidelsen)

Berørte eiendommer: 103/2 og 116/1

Områdebeskrivelse

Kolknuten naturreservat ligger sør for Meheia i Kongsberg kommune. Nå foreslås reservatet utvidet både mot nord og sør. Det nordre arealet omfatter lisdene ned fra Kolknutfjellet med tilgrensende kupert terreng. I sør er terrenget langt slakere og småkupert med mindre koller. Berggrunnen består hovedsakelig av basefattig granitt. Dominerende vegetasjonstyper er lyngskog i form av røsslyng-blokkebærfuruskog på rygger, mens bærlyng- og blåbærfuruskog dominerer i fuktigere områder. Furu er dominerende treslag, særlig i sør. I det nordre området er gran like vanlig som furu. Floraen består av nøysomme arter, med unntak av enkeltområder i sør med noe kalkpåvirkede partier.

Verneinteresser

Verneforslaget består for det meste av gammel furuskog med en alder som de fleste steder overstiger 150 år. Partier har preg av naturskog med innslag av furutrær på opp til 3-400 år, men mengden død ved er begrenset. Generelt er innslaget av furugadd klart høyere i nord, noe som tyder på lavere påvirkingsgrad enn det søndre området. I deler finnes granskog med et visst preg av naturskog. Området har langt tilbake vært påvirket av branner, men det er få spor av det nå. Furu dominerer på de mer produktive blåbærdominerte partiene, noe som gir unike muligheter til storstammet furuskog. De høyeste verneverdiene knyttes til kjerneområder med eldre furuskog, laveliggende tørre gamle furutrær som er habitat for rødlistede insektarter, og at utvidelsen gir et sammenhengende reservat på ca 11 500 daa. På bakgrunn av dette vurderes utvidelsen av Kolknuten til regional verdifull, og sammen med eksisterende reservat er området nær nasjonalt verdifullt.

Formål

Formålet med fredningen er å bevare et tilnærmet urørt naturområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området har en særskilt betydning som en intakt naturskog med lommer av urskog, og er egenartet i form av sitt urørte preg. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Avgrensing

Grunneiere er Statskog SF og Opplysningsvesenets Fond. Det nordlige arealet avgrenses mot vest av yngre skog og i øst mot eiendomsgrense. Det har i denne

verneplanprosessen ikke vært jobbet for å inkludere privateid areal her. I sør avgrenses verneforslaget av yngre skog, og av grense for tilbud fra grunneier. Etter oppstartsmelding er det tatt ut noe areal med hogstflater lengst øst og vest i det sørlige delområdet.

Kulturhistoriske verdier

Det er ikke registrert automatisk fredete eller nyere tids kulturminner i området. I den søndre delen av verneforslaget har det vært aktiv setring tidligere. Det har også vært gruvedrift i området ved Jerngruvevannet.

Tekniske inngrep, tilrettelegginger og andre interesser

Det ligger ikke bygninger eller veier innenfor verneforslaget. Det er imidlertid flere gamle ferdselsveier som fortsatt er i bruk. Dette gjelder særlig veiene knyttet til Slåttemyrsetra og Kolknutsetra. Disse setrene har sine adkomstveier fra øst.

Området er en del benyttet til friluftsliv, og det går skiløype og stier gjennom verneforslaget.

I nord berøres betydelige deler av undersøkelsesrettighet Lassedalen for bly, gull, kobber, sink og sølv. Dette er knyttet til flusspatforekomsten Lassedalen som av NGU er vurdert til å ha internasjonal betydning som industrimineralressurs. Det har tidligere vært gruvedrift i Lassedalen. Forekomsten er ikke direkte berørt av verneforslaget. Gruveselskapet Tertiary Minerals har rettighetene til forekomsten.

I sørøst ligger verneforslaget nær inntil undersøkelsesrettighetene Kisgruva for selen, gull, kobber, kobolt, sink og sølv. Kisgruva er vurdert av NGU til å ha regional betydning som kobberforekomst, Sølvverket drev gruvedrift fram til 1902. Selskapet Aurora Exploration har rettighetene til forekomsten.

Lengst sør berører verneforslaget en forekomst av jernmetaller, Jerngruvevannet, som er vurdert av NGU til å ha liten betydning som ressurs. Det var gruvedrift her første halvdel av 1800-tallet.

Planstatus

Alt areal innenfor verneforslaget er LNRF-areal i kommuneplan for Kongsberg.

7.10. Trillemarka – Rollagsfjell utvidelse, i Sigdal kommune

Kommuner: Sigdal

Fylke: Buskerud

Vernekategori: Naturreservat

Verneverdi: nasjonalt verdifullt

Areal: 6 908 dekar

Berørte eiendommer: 122/1

Områdebeskrivelse

Nedalsfjellet ligger 7-8 kilometer vest for Nedre Eggedal i Sigdal kommune.

Verneforslaget omfatter selve fjellet med slake hellinger mot vest og nord, og bratte lier og stup mot sør og øst. Det er stor variasjon i økologiske forhold med ulike eksposisjoner, helningsgrader, lokalklima og berggrunn. Dette gir området en stor variasjon i naturtyper med varme sørberglier, fuktige østvendte granskoglier og fattig fjellfuruskog.

Verneinteresser

Nedalsfjellet er et naturskogsområde og anses som nasjonalt verdifullt. Granliene er til dels gammel naturskog, med innslag av gamle trær og død ved. Fjellfuruskogen i nordvest er svært gammel naturskog, delvis urskog med mange eldgamle krokfuruer. Stor variasjon i naturgrunnlag kombinert med mye gammelskog gir høyt mangfold på relativt lite areal. Det er påvist 32 rødlistearter i området, inkludert den nordligste kjente lokaliteten for søstermarihånd i Norge. Mange kjerneområder dekker en betydelig del av verneforslaget. Både isolert sett og som en del av Trillemarka- Rollagsfjell naturreservat, vurderes Nedalsfjellet som nasjonalt verneverdig.

Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare et svært stort og sammenhengende naturskogsområde som økosystem med alt naturlig plante- og dyreliv og naturlige prosesser i skog. Området domineres av eldre naturskog med preg av urørthet, det har gode forekomster av død ved, og er levested for en rekke rødlistede arter. Også setervoller i området har forekomster av rødlistearter. Området har vitenskapelig/pedagogisk verdi blant annet på grunn av sin størrelse.

Avgrensing

Verneforslaget i Nedalsfjella er i privat eie. Området foreslås vernet som en utvidelse av Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat. Det ligger nært, men det grenser ikke inntil eksisterende reservat. Det foreslås at dagens forskrift for Trillemarka-Rollagsfjell videreføres.

Kulturhistoriske verdier

Det er ikke registrert automatisk fredete eller nyere tids kulturminner i området. Det har vært bosetning innunder Nedalsfjellet og Halsteinrudnatten i lang tid og fram til i dag, og

skogen i Nedalslia er kulturpreget. Det er hustuffer etter en husmannsplass og to setre innenfor verneforslaget.

Tekniske inngrep, tilrettelegginger og andre interesser

Det er ikke kjent bygninger, veier eller andre anlegg innenfor verneforslaget, men enkelte traktorveier går inn i området. Det er heller ingen registrerte mineralressurser eller forekomster av grus og pukk. Jakt og friluftsliv er viktige interesser.

Planstatus

I kommuneplanens arealdel er det meste av verneforslaget avsatt til LNFR-formål. Lengst vest er et mindre areal avsatt til fritidsbebyggelse. Rundt Trettetjenn overlapper reguleringsplanen for Brennifeltet verneforslaget med vel 200 dekar. Dette arealet er avsatt til jord- og skogbruk.

7.11. Løkenesskogen i Asker kommune

Kommuner: Asker

Fylke: Akershus

Vernekategori: Naturreservat (utvidelse)

Verneverdi: Regionalt til nasjonalt verdifullt

Areal: Ca. 150 daa (utvidelsen)

Berørte eiendommer: Asker kommune: 56/92, 56/116 og 56/117

Områdebeskrivelse

Verneforslaget ligger vest på Løkeneshalvøya, som befinner seg sørøst i Asker kommune. Den langsmale halvøya har lengdeaksen i nordøstlig retning, og følger strøkretningen i kalksteinslagene i område. Geologisk hører halvøya til Oslofeltet. Verneforslaget består av to mer eller mindre sammenhengende kalkrygger, hvorav den søndre er mest markert. Mellom ryggene er det en svak forsenkning, som i midtpartiet inkluderer et fuktsig. Området består i hovedsak av en blandet og rik edellauvskog, dominert av hassel. Spredt finnes overstandere av eik, ask, alm, lind og spisslønn. I forsenkninger forekommer fuktig edellauvskog/sumpskog. På kalkryggene og bratthellingene er det preg av kalkfuruskog med mye hassel og innslag av lind og eik. Langs sjøen i nord finnes en smal stripe med åpen grunnlendt kalkmark. I vest er det fragmenter av berglendt kalklindeskog.

Verneinteresser

Området består totalt sett av eldre skog, med forekomst av sjeldne, spesielle og rødlista skog- og naturtyper, herunder kalkfuruskog, åpen grunnlendt kalkmark og kalklindeskog. Det er bemerkelsesverdig velutviklet, gammel og grovokst hassel i området, med mye av både liggende og stående død ved. Innslaget av en slik gammel, dødvedrik og naturskogspreget hasseldominert edellauvskog kjenner vi knapt til fra de øvrige kalkområdene i indre Oslofjord. Det er videre bemerkelsesverdig lite gran. Med den kalkrike berggrunnen, gunstige klimaet, noe varierte topografien og forekomsten av gamle trær og død ved, har verneforslaget en artsrik og kalkkrevende karplante- og soppflora. Området utgjør hotspot habitat for mange rødlistearter av både sopp, lav og moser. Videre er potensialet stort for rødlistede insektsarter knyttet til dødvedrik edellauvskog generelt og hassel spesielt. Det er et rikt og interessant fugleliv i området.

Området vil være et viktig supplement og bidra til å styrke formålet med vernet av eksisterende Løkenesskogen naturreservat. Utvidelsesforslaget vurderes isolert sett som regionalt verneverdig, men sett i sammenheng med eksisterende reservat vurderes det som nasjonalt verdifullt. Det har en høy oppfyllelse av mangler i skogvernet knyttet til høyproduktiv og lavereliggende gammelskog med stor verdi for artsmangfoldet i boreonemoral sone. Det dekker flere av de prioriterte skogtypene for vern i fylkene, herunder rik edellauvskog, kalkbarskog, kalkedellauvskog og rik sumpskog.

Formål

Det foreslås at dagens forskrift for eksisterende Løkensesskogen naturreservat videreføres, med følgende verneformål: *Formålet med fredningen er å bevare en tilnærmet urørt, artsrik edellauvskog med karakteristisk planteliv, mange rødlistede sopparter og en havstrand med forekomst av sjeldne arter som strandrisp og tusengyllen.*

Avgrensing

Foreslått utvidelse ligger svært nært, men ikke inntil eksisterende reservat. Dette fordi Esvika er valgt å holdes utenfor forslaget. Etter varsel om oppstart er grensen justert slik at verneforslaget ikke berører reguleringsplanforslaget for Frisk Arena eller areal avsatt i kommuneplan til offentlig eller privat tjenesteyting, herunder arealer tenkt disponert til vei. Det gjenværende arealet i skråningen opp mot Vettreåsen er fortsatt inkludert i høringsforslaget, men Fylkesmannen vil vurdere dette nærmere.

Kulturhistoriske verdier

De eldste sporene etter bosetning i Løkenesområdet ligger innenfor den foreslåtte utvidelsen helt i vest. På nordsiden av en liten kolle er det registrert en boplass fra steinalder. Boplassen stammer antagelig fra første del av yngre steinalder, ca. 4500 år siden. Flere automatisk freda og nyere tids kulturminner finnes på halvøya.

Tekniske inngrep, tilrettelegginger og andre interesser

Hele Løkeneshalvøya er mye brukt som tur- og rekreasjonsområde for Askers befolkning. Kyststien med skiltet kultursti går gjennom området i nord. Strandsonen benyttes mye til fiske fra land. Konglungen rideklubb benytter deler av området til ridning. I øst står det en form for hytte/lavo. Dette området benyttes av en barnehage. Skogstrukturen i området tyder på at deler tidligere var noe mer kulturpåvirket, sannsynligvis som beiteskog. Det er ikke beite i området i dag.

Fylkesmannen mener at retningslinjene for bruk og skjøtsel av området i gjeldende forvaltningsplan for Løkeneshalvøya i all hovedsak bør kunne videreføres, inntil denne er revidert.

Det er ingen kjente forekomster av mineralske ressurser, masseuttak, bergrettigheter eller gamle gruver som berøres av verneforslaget, jf. uttalelsen fra DMF. Fylkesmannen kan heller ikke se at det foreslåtte vernet er i konflikt med kjente energiressurser.

Plan- og vernestatus

Området er avsatt til landbruk-, natur- og friluftsområde (LNF) i kommuneplanen for Asker. Hovedvekten av arealet omfattes av eksisterende Løkeneshalvøya landskapsvernområde, som ved omgjøring til naturreservat vil bli opphevet for det aktuelle arealet.

7.12. Skaugumsåsen og Åstad i Asker kommune

Kommuner: Asker

Fylke: Akershus

Vernekategori: Naturreservat

Verneverdi: regionalt til nasjonalt verdifullt

Areal: Alternativ A: ca. 217 daa (utvidelse). Alternativ B: 287 daa (utvidelse).

Berørte eiendommer: Asker kommune: 20/1, 20/2, 33/1, 33/2, 34/1, 34/54 og 35/1

Områdebeskrivelse

Det foreslås en utvidelse og sammenbinding av de to reservatene Skaugumsåsen og Åstad, som begge ble opprettet i 1982 gjennom verneplan for edellauvskog. Berggrunnen i området ligger i høydelagsbetinget overgang mellom rombeporfyrlava, basalt, konglomerat, sandstein og slamstein, og skifer siltig til sandig. Området er sør-, sørvest og sørøstvendt. I dalbunnen ved Åstad er det marine avsetninger og elvetransportert materiale. Her dominerer gråor-heggeskog med utformingen flommarkskog, or-askeskog, høgstaudeskog og kilde-edellauvskog. Kilde-edellauvskog (VU) er blant de mest frodige naturtypene i Norge med et spesielt rikt artsmangfold. Utformingen er av typen snelle-askeskog med store mengder skavgras og strutseving. Denne skogtypen er svært sjelden. Deler av arealet med rik og fuktig edellauvskog ved Åstad ligger utenfor eksisterende naturreservat, og inngår i den foreslåtte utvidelsen. Arealet i utvidelsene ved Skaugumsåsen er variert og rikt. Her er det blokk- og rasmark, rik edellauvskog og rik gran- og blandingsskog. Alderen på skogen er varierende, men i hovedsak eldre i de vestre delene.

Verneinteresser

Formålet med eksisterende Skaugumsåsen naturreservat er å bevare et av de fineste eksemplene på en stabil utforming av alm-lindeskog med tilhørende markvegetasjon og dyreliv. Åstad naturreservat ble opprettet for å bevare et uvanlig variasjonsrikt og frodig edellauvskogområde hvor mange skogtyper er representert. Verneforslaget utgjør et særlig variert og rikt areal, som vil bidra til å styrke verneformålet, gi en bedre arrondering og større robusthet til de eksisterende reservatene. Flere viktige naturtyper er avgrenset, herunder både kalklindeskog som er utvalgt naturtype og andre sjeldne og rødlista naturtyper som kilde-edellauvskog (VU), høgstaude edellauvskog (VU), høgstaudegranskog (NT) og lågurt-grankalkskog (VU). Skogen er av varierende alder. Spesielt i vest inngår høybonitets grandominert blandingsskog som er lite påvirket. Her er det naturskogpreg og partier med betydelige mengder død ved. Ellers i området finnes også partier med gammel skog og naturlig innslag av gamle, grove og døde trær. Restaureringspotensialet vurderes som godt i de yngre bestandene med høy bonitet.

Skaugumsåsen og Åstad har generelt et svært stort mangfold av vegetasjonstyper, har stor artsriksom og utgjør et hotspot habitat for mange rødlistede og krevende karplanter, sopp, lav og insekter. Dette knytter seg både til stor variasjon i topografi, fuktighetsforhold og lokalklima, et varmt sommerklima, næringsrik grunn og innslaget av gammel skog og enkeltrær. Området har med dette også en stor betydning for fugl.

Av rødlistearter er blant annet grønnsko (NT), alm (VU), ask (VU), pelsblæremose (VU), bølgekjuke (NT), rosenkjuke, (NT), skrukkeøre (NT) og pyslommemose (NT) registrert.

Området inngår i et større geologisk svært interessant område, og omfatter blant annet strandsone fra siste istid. Av generelle mangler i skogvernet dekkes godt manglene knyttet til lavereliggende skog på høy/særs høy bonitet i boreonemoral sone. Det dekker også mange av de prioriterte skogtypene for vern i fylkene;

- rik blandingskog, kalklindeskog, alm-lindeskog/hasselkratt, rik sumpskog, kalkgranskog, gråor-heggeskog
- rik og gammel barskog i mosaikk med mange av typene nevnt over
- skog på kalkgrunn og i solvarme lier knyttet til Indre Oslofjord
- skog med naturskogselementer og begrenset påvirkning fra skogbruk og tekniske inngrep

Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det inneholder et uvanlig variasjonsrikt edelløvskogområde med mange ulike skogtyper, fra rik sump- og kildeskog i dalbunnen til rasmark med tørrere utforminger av edellauvskog i lisisiden. Området representerer nasjonalt sett et av de fineste eksemplene på en stabil utforming av skogtypen alm-lindeskog. Det inngår videre som en del av et større geologisk interessant område. Reservatet har særskilt naturvitenskapelig verdi både når det gjelder flora, fauna og geologi.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand og eventuelt videreutvikle dem.

Avgrensing

I vest er grensen lagt ca. fem meter fra vei/skiløype. I denne delen av området sendes det to alternative avgrensinger på høring. Alternativ A tilsvare oppstartsarealet, men med noe utvidelse mot nord. Alternativ B innebærer en ytterligere utvidelse mot nord, der grensen i all hovedsak følger vernegrensen for landskapsvernområdet ved Djupendalen. Dette alternativet vil i større grad sikre et sammenhengende skogområde som både har en sentral økosystemfunksjon med forekomst av gammelskog i dag, og et stort potensial for utvikling av slike kvaliteter i partiene med yngre skog. For øvrige deler av området er det i hovedsak eiendomsgrenser og gjeldende arealplaner som er lagt til grunn for avgrensingen. Ved Solstadlia og Åstad er grensene justert slik at areal avsatt til frittliggende småhusbebyggelse og grav- og urnelund er lagt utenfor verneforslaget. Det er også tatt hensyn til drift av eksisterende jernbanelinje.

Kulturhistoriske verdier

Det er ikke registrert automatisk fredede eller nyere tids kulturminner innenfor utvidelsesforslaget. Et automatisk fredet forsvarsanlegg ligger innenfor eksisterende Skaugumsåsen naturreservat.

Tekniske inngrep, tilrettelegginger og andre interesser

Semsvannsområdet med Skaugumsåsen er et lett tilgjengelig, attraktivt og svært mye brukt rekreasjons- og friluftsområde for store deler av Askers befolkning året rundt. Det benyttes også av barnehager og i undervisningssammenheng. Området har en særlig stor verdi for undervisning i geologi og inngår blant annet i Semsvannet GeoPark som er utarbeidet av NaKuHel- senteret i Asker.

Fylkesmannen kjenner ikke til skiløyper som går gjennom eksisterende reservater eller foreslåtte utvidelser, men det er flere stier av varierende størrelse, bruksintensitet og robusthet. Fylkesmannen vil søke å avmerke robuste og mye brukte stier som bør vedlikeholdes på vernekartet, og vil i hovedsak legge til grunn de stiene som i dag er merket. Vi ønsker innspill på dette i høringen. Av hensyn til naturverdier og brukerinteresser, ser Fylkesmannen det som en aktuell mulighet at forvaltningsmyndigheten tar initiativ til å merke og evt. klopplegge utvalgte robuste og kanalisierende stier i området.

På lik linje med ovennevnte ønsker Fylkesmannen å avmerke på kartet de stiene som er egnet for sykling og ridning. Vi ønsker også innspill på dette i høringen.

Fylkesmannen ønsker tilbakemelding på om det finnes godt etablerte og robuste bålplasser, som eventuelt vurderes å avmerkes på vernekartet. Det er begrensede arealer i området hvor det er egnet å tenne bål, og det er per i dag et problem at fjæresteiner fra siste istid fjernes og tas i bruk for etablering av bålplasser.

Nordøstlige del av foreslått utvidelse ved Åstad brukes av barnehage ved Billingstad, og her er det både lavvoer og andre innretninger. Fylkesmannen vil vurdere om dette arealet bør trekkes ut av verneforslaget, eller om forskriften skal åpne for fortsatt bruk og vedlikehold. Dette er en mindre sårbar del av området.

Det er beite-, jakt- og skogbruksinteresser i området. Det er ingen kjente forekomster av mineralske ressurser, masseuttak, bergrettigheter eller gamle gruver som berøres av verneforslaget, jf. uttalelsen fra DMF. Fylkesmannen kan heller ikke se at det foreslåtte vernet er i konflikt med kjente energiressurser.

Plan- og vernestatus

Området er avsatt til landbruk-, natur- og friluftsområde (LNF) i kommuneplassen for Asker. De foreslåtte utvidelsene ligger til dels innenfor og til dels utenfor markalovens geografiske virkeområde. Hovedvekten av arealet omfattes av eksisterende Semsvannet landskapsvernområde, som ved omgjøring til naturreservat vil bli opphevet for det aktuelle arealet. I vest inngår deler av arealet i et statlig sikra friluftslivsområde.

7.13. Nordre Skaugumsåsen i Asker kommune

Kommuner: Asker

Fylke: Akershus

Vernekategori: Naturreservat

Verneverdi: regionalt verdifullt

Areal: Ca. 171 daa (utvidelsen)

Berørte eiendommer: Asker kommune: 36/4

Områdebeskrivelse

Eksisterende Nordre Skaugumsåsen naturreservat, som utgjør topplatået på Skaugumsåsen, ble opprettet i 1993 som barskogsreservat. Området foreslås utvidet i nord ved Grosetkollen, mot Eikestuen. Berggrunnen på platået består av rombeporfyr. Terrenget er småkupert. Skogen i eksisterende reservat har en rik flora og et artsrikt innhold av busker og trær. Deler av arealet utgjør overgangssoner mot edellauvskog. I utvidelsesforslaget inngår treslagsrik granskog med innslag av furu på knauser og gråor og svartor ved sumper og dammer. Det er spredte forekomster av alm, ask, eik, hassel, lind, osp, rogn og selje. Vegetasjonstypene som forekommer er høgstaude-, storbregne-, lågurt-, småbregne-, blåbær- og sumpskog. Skogbildet er til dels flersjiktet med stor spredning. Det er få synlige hogstspor.

Verneinteresser

Formålet med det eksisterende reservatet er å bevare et skogområde som økosystem med alt naturlig plante- og dyreliv. Området er variert og floristisk rikt, og representerer et av de få stedene i Vestmarka som fremdeles har et betydelig innslag av gammel skog. Den foreslåtte utvidelsen vil supplere og styrke formålet med det eksisterende vernet. Tilnærmet hele utvidelsesarealet er avgrenset som viktig naturtype med gammel barskog. Lokaliteten består av naturskogspreget og gammel grandominert skog. Det er svært mye død ved av de fleste treslag i tidlige og midlere nedbrytningsfaser, men også spredt med død ved i seine nedbrytningsfaser. Tidligere styvede hule almetrær og eik forekommer spredt i lokaliteten. Av rødlistearter er blant annet grønnsko (NT), alm (VU), ask (VU), almekullsopp (NT), skrukkeøre (NT), krusfrø (NT), barlind (VU) og almelav (NT) er registrert. I tillegg forekommer muligens svøpfellmose (VU). Fuglefaunaen i hele området er meget rik og flere hakkespettarter er observert. Høgstaudegranskog (NT), som er en rødlistet naturtype, inngår.

Området dekker mangler i skogvernet knyttet til lavereliggende, høyproduktiv gammelskog med stor verdi for artsmangfoldet i boreonemoral sone. Videre dekkes rike vegetasjonstyper og skog med naturskogselementer og begrenset påvirkning fra skogbruk og tekniske inngrep.

Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av et lavereliggende, variert og rikt skogområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området består av

gammel og variert barskog med et artsrikt innslag av urter, busker og lauvtrær. Reservatet representerer overgangssoner mot edellauvskog.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand.

Det skal samtidig tas hensyn til bruk av naturreservatet til idretts- og friluftslivsformål som ikke forringer verneverdiene nevnt i § 1, første ledd.

Avgrensing

Avgrensingen følger eiendomsgrensen til Miljødirektoratet. Det kan være aktuelt å utvide og binde arealet sammen med Åstad i øst, men dette forutsetter at de private grunneierne ønsker det.

Kulturhistoriske verdier

Det er ikke registrert automatisk fredede eller nyere tids kulturminner innenfor utvidelsesforslaget.

Tekniske inngrep, tilrettelegginger og andre interesser

Nordre Skaugumsåsen er et lett tilgjengelig og attraktivt rekreasjons- og friluftsområde for store deler av Askers befolkning. Det er flere mye brukte stier i eksisterende reservat og utvidelsen, både merka og umerka. Det er to utsiktspunkt i syd, hvor det er satt opp informasjonsskilt.

Området benyttes ikke til beite i dag. Det er ingen kjente forekomster av mineralske ressurser, masseuttak, bergrettigheter eller gamle gruver som berøres av verneforslaget, jf. uttalelsen fra DMF. Fylkesmannen kan heller ikke se at det foreslåtte vernet er i konflikt med kjente energiressurser.

Planstatus

Området er avsatt til landbruk-, natur- og friluftsområde (LNF) i kommuneplanen for Asker og ligger i sin helhet innenfor markalovens geografiske virkeområde.

8. Vedlegg

- Kart og forskrift for Jondalsåsen, Kongsberg kommune
- Kart og forskrift for Kjerkebergåsen, Kongsberg kommune
- Kart og forskrift for Sørbykogen, Nesodden kommune
- Kart og forskrift for Svenstadlia, Eidsvoll kommune
- Kart og forskrift for Mjøsjødalen, Aurskog-Høland og Fet kommuner
- Kart og forskrift for Tørrhardåsen, Aurskog-Høland kommune
- Kart og forskrift for Kløppa, Bærum kommune
- Kart og forskrift for Flaen, Skedsmo kommune
- Kart og forskrift for Kolknuten naturreservat, Kongsberg kommune
- Kart og forskrift for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat ved Nedalsfjellet, Sigdal kommune
- Kart og forskrift for Løkenesskogen, Asker kommune
- Kart og forskrift for Skaugumsåsen og Åstad naturreservater, Asker kommune
- Kart og forskrift for Nordre Skaugumsåsen naturreservat, Asker kommune

FYLKESMANNEN I OSLO OG VIKEN

Postboks 325, 1502 Moss | fmovpost@fylkesmannen.no | www.fylkesmannen.no/ov

